

**MISKOLCI
AKADÉMIAI BIZOTTSÁG
KÖZLEMÉNYEI**

14

1994

A szerkesztőbizottság elnöke: Szabadfalvi József
A kötetet összeállította: Terplán Zénó
gépelte: Bogyó Tünde
Hargitainé Varga Éva

Kiadja: Az MTA Miskolci Akadémiai Bizottsága
Kiadásért felelős: Terplán Zénó
Készült: GATE Kutatóintézet Nyomdaüzem, Kompolt
Miskolc, 1994
Nyomdaszám: 25/1994
ISSN 0230-4120

I.

ELŐSZÓ

A Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) 1993-ban is szervezeti és működési szabályzata szerint végezte munkáját. Gazdag eseményei közül kiemelhetők a következők:

- Az MTA területi bizottságai elnökeinek és tudományos titkárainak tanácskozása a MAB-székházban (1993. márc. 11-12), amelyen részt vett Berényi Dénes akadémikus, az MTA alelnöke és Hámori József akadémikus, a Janus Pannonius Tudományegyetem rektora, a Rectori Konferencia elnöke.

- A MAB ad hoc bizottságának (amelyben részt vettek az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés, a Herman Ottó Múzeum, a Kossuth Lajos Tudományegyetem, a Miskolci Akadémiai Bizottság és a Miskolci Egyetem tagjai) két ülése (1993. márc. 22 és ápr. 30), amelyen kialakult egy leendő Észak-Magyarországi Universitas körvonala a Miskolci Egyetem és az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola szoros együttműködésében.

- A MAB 29. ülése (1993. márc. 25), amely éppen az előző két esemény tapasztalatait tárgyalta meg.

- Az MTA 153. közgyűlésének programjában a MAB Budapesten tudományos ülést rendezett (1993. máj. 11), amelyet Berényi Dénes akadémikus, az MTA alelnöke vezetett le. E sorok írója MAB-elnökként a MAB másfél évtizedes működéséről; Kovács Ferenc akadémikus, MAB-tag, az ME rektora az Észak-Magyarországi Universitas-ról mint tudományos bázisról; Tóth József, a kémiai tud. doktora, MAB-tag, igazgató az MTA Bányászati Kémiai Kutatólaboratóriumának kutatási eredményeiről; Velkey László, az orvostud. kandidátusa, MAB-tag, tanszékvezető egyetemi tanár az Észak-Magyarországi gyermekegészségügyi kutatási eredményekről; és Palotás Árpád, a műszaki tud. kandidátusa a miskolci Tüzeléstechnikai Kutató és Fejlesztő Vállalat kutatási-fejlesztési eredményeiről számolt be.

- A MAB 13 szakbizottsága kibővített üléseken, továbbá Heves ill. Nógrád megye tudományos minősítettjeinek összejövételén -titkos szavazással- megválasztotta vagy megerősítette szakbizottsági elnökeit (ami automatikusan MAB-tagságot is jelentett) ill. a MAB-ba küldendő megyei küldötteit jelölte ki (1993. szept. 6 és okt. 16 között).

- A MAB 30. kibővített ülése (1993. okt. 29) megválasztotta új tisztikarát az 1993-96-os ciklusra. Elnök ismét e sorok írója; alelnök Bócsa Iván akadémikus, Kozák Imre, a műszaki tud. doktora, Orbán Sándor, a biológiai tud. kandidátusa, Szabó Zoltán, az orvostud. kandidátusa; tudományos titkár Újszászy László, az orvostud. kandidátusa lett. Az ülésen felszólalt Michelberger Pál akadémikus, az MTA alelnöke.

- A MAB néhány tagja segítette az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tudományos Testületét vezetőinek MAB-beli és ME-beli látogatásakor (1993. ápr. 1), a nyíregyházi Nyári Egyetem ünnepélyes megnyitóján (1993. aug. 9), a nyíregyházi tudományos ülésen való közreműködéssel (1993. okt. 1-2).

- 1993-ban is megemlékeztek MAB-rendezvényeken vagy regionális ünnepségeken neves magyar személyiségekről, akiknek sorsuk Észak-Magyarországgal is kapcsolatban állt, kerek évfordulókon, mint pl. a 130 éve született Bródy Sándor (1863-1924) (1993. okt. 14); a 200 éve született Déryné Széppataki Róza (1793-1872) (1993. dec. 4); a 200 éves egrí Püspöki Könyvtár alapítója Eszterházy Károly (1725-99) (1993. dec. 28); a 75 éves kompolti mezőgazdasági kutatóintézet alapítója Fleischmann Rudolf (1879-1950) (1993. jún. 7); a 125 éve született Herrmann Miksa (1868-1944) (1993. szept. 30); a 170 éve született Madách Imre (1823-64) (1993. jan. 21); a 90 éve született Vörös Imre (1903-84) (1993. szept. 30).

- A MAB-székházban került sor a miskolci "Bay Zoltán Logisztikai és Gyártástechnikai Intézet" ünnepélyes megnyitására (1993. dec. 10), amelyen Pungor Ernő akadémikus, miniszter, az OMFB elnöke mondott megnyitó beszédet. Az ME részéről Kovács Ferenc akadémikus rektor, MAB-tag; az MKM részéről Biszterszky Elemér államtitkár, Borsod-Abaúj-Zemplén ill. Heves megye köztársasági megbízottja képviselőként Tóth András kabinetfőnök, Miskolc Megyei Város nevében T. Asztalos Ildikó polgármester üdvözölte az új tudományos intézmény létrehozását. Az eseményen jelen volt Keviczky László akadémikus, az MTA főtitkára, Geleji Frigyes, az OMFB alelnöke és a MAB elnökként e sorok írója.

A MAB az előző évhez hasonlóan 1993-ban is 13 szak- és azon belül 64 munkabizottsággal működött, és érdekes módon szinte azonos volt a tudományos vitaülések és tudományos rendezvények száma (50 + 50 = 100). A tudományos ülések, ankétok, konferenciák, felolvasó ülések témái (a már említetteken kívül) többek között pl. kiterjedtek a kábítószer büntetőjogállására, a családjogi bírói ítélezések eljárási anomáliáira, a borsodi szénbányászati muzeális emlékeire, az energiapolitika új törekvéseire, az erdő és a természetvédelem kapcsolatára, Miskolc és környéke új szociális problémáinak elemzésére, "Megélt világ" keretében az értelmiségi szerepre és a mindennapi gondolkodásra, a gépipar szerszám-, pneumatikai-hidraulikai, géptervezési problémáira, a hazai és helyi vaskohászat reorganizációs terveinek bírálatára, a Kárpátok-régió gazdasági és társadalmi adottságainak számbavételére, a controlling-elméletek nemzetközi tendenciáira és hazai tapasztalataira, az elmaradt agrártérségek problémáira, a marginális területek USA-beli agrárpolitikai kezelésére, az ME és az EKTF magyar irodalom- ill. nyelvtudományi tanszékek felolvasó üléseire, a hazai alkalmazott nyelvészet kérdéseire, a bioetika-kutatásetika, az orvosi felelősség országos megoldásaira, a szimboliztikára, továbbá az orvostudomány számos országos és helyi felvetéseire, a levéltári forrásfeltárásokra, a népvándorlás koreai és magyar vonatkozásaira, a végvár és környezet érdekességeire, a hulladékok hasznosítására, a hulladékszegény technológiákra, az időbontásos lézer-gerjesztett plazmaemissziós spektrometriáról.

Ezt egészítették ki a külföldi vendégek előadásai vagy látogatásai, a MAB-klub magasszínvonalú előadásai, továbbá a TMB megbízásából végrehajtott doktori, kandidátusi disszertációk nyilvános védései, munkahelyi vitái, a MAB-pályaművek.

A sok előadásos konferenciák külföldi előadói mellett egyedi előadást tartott H. Ishi (Japán) (1993. febr. 3), J. I. Kostyenko (Ukrajna) (1993. febr. 19), C. Bruce és J. Coleman (USA) (1993. márc. 4), R. Jünemann (Németország), H. Staudinger (Németország) és A. Németh (Kanada) (1993. jún. 7), G. Schubert (Németország) (1993. nov. 16).

A MAB-klub keretében Bollók János, Szigeti Gábor, Köteles György, Bányai Éva, Fodor István és Klinger András tartott érdekes előadást Szent Lászlóról, az ember belső élő környezetéről, a geológiai eredetű háttérsugárzásról, a hipnózisról, az egyiptomi magyarakról, a születés-halál demográfiai adatairól.

A tudományos minősítés folyamatában 1993-ban 1 akadémiai doktori (Cser László), 5 kandidátusi (Gácsi Zoltán, Bíró György, Miskolczi Bodnár Péter, Ngugen Duc Vinh, Horváthné Varga Ágnes) disszertáció védésére került sor a MAB-székházban, továbbá 9 esetben rendezte meg a MAB valamelyik szak- ill. munkabizottsága a MAB-székházban, az ME-n vagy az egri EKF-en kandidátusi disszertációk munkahelyi vitáját (Ortutay Péter, Béres Lajos, Velkey Imre, Horváthné Varga Ágnes, Szabó László, Forrai László, Kövecses József, Lakatos János, Budaházy Emil).

A MAB-pályázatok témaszáma ugyanúgy 45 volt 1993-ban, mint 1992-ben. Ezekre 4 pályamű érkezett, ill. a MAB Vegyészeti Szakbizottság sajátos meghirdetésére 15 előadást jelentettek be. Összesen 8 pályamű 11 szerzője részesült jutalomban.

A MAB működésével kapcsolatos beszámolók, hírek, cikkek, interjúk az év folyamán megjelentek Észak-Magyarország három megyéjének négy napilapjában (esetenként országos napilapokban is), továbbá a "Miskolci Egyetem" c. lapban és az "Akadémiai Hírek"-ben, ritkábban a "Borsodi Műszaki Gazdasági Élet"-ben.

Magáról a MAB-ról egyébként a következő hosszabb terjedelmű cikkek jelentek meg az év során:

- Észak-Magyarországi jelzések. = Akadémiai Hírek. 1993. 1. szám
- A területi akadémiai bizottságok vezetőinek konzultációja a MAB-székházban. = Akadémiai Hírek. 1993. 2. szám.
- Miskolci Akadémiai Bizottság. = Miskolci Egyetem. 1993. nov. 17-i szám.
- "A bizottságok autonómiát élveznek. = Észak-Magyarország. 1993. nov. 23-i szám.
- "A Tudomány Támogatásáért Észak-Magyarországon" Alapítvány. = Borsodi Műszaki Gazdasági Élet. 1993. évi novemberi szám.

A MAB vezető testülete jelenleg 27 tagú, szervezeti felépítésében 13 szak- és 64 munkabizottságból áll. A vezetőtisztsegekre jellemző a természetes változás, hogy az 1979-es MAB-alapítás akkori 25 tagú vezető testületéből a mai 27-ben mindössze 7 azonos; az akkor létrehozott nyolc szakbizottságnak ma már mindegyiknek más az elnöke, a titkárok közül mindössze hárman töltik be ma is ezt a tisztségüket.

A MAB életében újat jelent, hogy mint területi bizottság a Közgyűlés és nem az Elnökség alá tartozik. Kapcsolata az MTA tudományos osztályaival 1990 óta lényegesen megjavult.

A MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottságának tisztújító ülésén felvetődött, hogy a MAB Közleményeiben az újságok, folyóiratok említésekor azokat nem kell idézőjelbe foglalni. Mivel pl. Észak-Magyarország ill. Miskolci Egyetem több értelemben használatos elnevezés, ezért célszerű a sajtótermékek továbbra is megkülönböztető írásmódja.

Az "Előszó"-t azzal lehet lezárni, hogy 1993 eseményeinek összefoglalásával sikerült egyben az 1990-93 közötti évek ciklusát is eredményesen lezárni Észak-Magyarországon dolgozó számos tudományos kutató önzetlen társadalmi, tudományszervező, és konkrét tudományos kutató eredményét közreadó, megvitató munkájával.

Miskolc, 1994. január

Terplán Zénó
a MAB elnöke

II.

A MAB 1993. ÉVI TELJES ESEMÉNYNAPTÁRA

1993. jan. 6. Megjelent a MAB Közlemények 12. száma.
1993. jan. 8. A MAB-klubtanács baráti összejövetelt rendezett a székház klubhelyiségeiben.
1993. jan. 12. Az Észak-Magyarországi Universitas Igazgatótanácsának első ülésén a MAB-ot Terplán Zénó elnök és Nagy Aladár tud. titkár képviselte az ME-n.
1993. jan. 14. Gácsai Zoltán (ME) "Irányított kristályosított alumínium-réz ötvözet mikroszerkezete" c. kandidátusi disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban. Ennek alapján elnyerte a TMB-től a műszaki tud. kandidátusa fokozatot.
1993. jan. 15. Ortutay Péter (EKTF) kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán.
1993. jan. 15. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiénés Munkabizottsága a miskolci Semmelweis Kórházzal "Klimaxosteoporosis" témájú tud. ülést rendezett a MAB-székházban.
1993. jan. 16. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága 18. ülése keretében "Bioetika-kutatásetika az orvostudományban" tárgyú tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyet Terplán Zénó MAB-elnök nyitott meg és a véglegesen szakbizottsági elnökké megválasztott Velkey László professzor zárt le. Öt előadás hangzott el.
1993. jan. 19. Elkészült az MTA elnöke, Kosáry Domokos akadémikus számára a MAB 1992. évi beszámolója.
1993. jan. 21. A 170 éve született Madách Imre (1823-64) akadémikusról, a magyar irodalom egyik legnagyobb személyiségéről Balasgyarmaton tud. ülésen emlékeztek meg.
1993. jan. 22. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tagozata a MAB-székházban felolvasó ülést tartott, amelyen az ME-n újonnan alakult Magyar Irodalomtudományi Tanszékének oktatói mutatkoztak be.
1993. jan. 27. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiénés Munkabizottságának titkára, Túry Ferenc "Viselkedés- és kognitív terápiák" címen továbbképző előadást rendezett a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház könyvtárában.
1993. jan. 29. Elkészült az MTA elnöke, Kosáry Domokos akadémikus számára a MAB 1990-92. évekre szóló beszámolója.

1993. febr. 3. Béres Lajos (ME) kandidátusi téziseinek munkahelyi vitájára került sor a Miskolci Egyetemen. Felszólalt Terplán Zénó MAB-elnök is.

1993. febr. 3. Az Észak-Magyarországi Universitas vezetői az egrí Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán és az egrí polgármesternél tárgyaltak. Szabadfalvi József, az universitas igazgatótanácsának elnöke egyben a MAB-ot is képviselte.

1993. febr. 3. A MAB Kohászati Szakbizottsága "Kohászatunk helyzete" tárgyú vitaülést rendezett a MAB-székházban. Ez volt a szakbizottság 21. (ezúttal kibővített) ülése. Az elhangzottakról ad hoc bizottság febr. 18-ig tanulmányt készített.

1993. febr. 3. H. Ishi, az Asahi Shinbun tud. szerkesztője "Környezetvédelmi tapasztalatok Japánban" c. szemináriumot tartott a MAB-székházban a MAB Vegyészeti Szakbizottsága Környezetvédelmi Munkabizottságának rendezésében.

1993. febr. 9. A "VÁR" Mentálhigiénés és Szociális Szakemberek Egyesülete "Keleti végeken" c. konferenciát rendezett a MAB-székházban, amelyen 9 előadás hangzott el.

1993. febr. 12. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága megtartotta 32. ülését a GATE Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton, amelynek keretében Elek Sándor FM helyettes államtitkár az elmaradt agrártérsegek problémáiról tartott vitaindító előadást.

1993. febr. 18. A MAB-klubtanács 78. rendezvényén Bollók János egy. docens (ELTE) tartott előadást "Szent László alakja a magyar hagyományokban" címen.

1993. febr. 19. Prof. J. I. Kostyenko (Harkov) tartott előadást a MAB-székházban "Számítógépes módszerek az orvosi diagnosztikában és a műszaki tervezésben" címen, a MAB Gépészeti Szakbizottsága Automatizálási és Informatikai Munkabizottságának ill. a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága közös rendezésében. A tud. ülést Kovács Ferenc akadémikus, MAB-tag, az ME rektora vezette le.

1993. febr. 24. Az ISRM (Nemzetközi Kőzetmechanikai Társaság) Magyar Nemzeti Bizottsága a MAB-székházban tartotta ülését.

1993. febr. 24. A "Miskolci Egyetem" c. lapban Terplán Zénó MAB-elnök és Tóth József MAB-tag, az MTA Bányászati Kémiai Kutatólaboratóriumának igazgatója nyilatkozott az Észak-Magyarországi Universitas Egyesületről, mint annak két aláírója.

1993. febr. 26. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiénés Munkabizottsága más intézményekkel együtt megrendezte a MAB-székházban "A szimbólumok hasznáról és káráról" szóló tud.

ülésszak-sorozatot, amelynek első témája "A szimbólumfogalom terjedelme és tartalma" volt. Ezen előadást tartott Berényi Dénes akadémikus, az MTA alelnöke is "Jelölések és modellek a fizikában" címen.

1993. márc. 3. A MAB Gépészeti Szakbizottságának Gépszerkezettani Munkabizottsága megtartotta 12. ülését az ME-n, amelyen jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök.

1993. márc. 4. A MAB Gépészeti ill. Közgazdaságtudományi Szakbizottsága az ME-n együttes ülést tartott, amelyen C. Bruce és J. Coleman (USA) tartott előadást "A TQM bevezetésének tapasztalatai az USA-ban" címen. Ez volt a Gépészeti Szakbizottság 29. és a Közgazdaságtudományi Szakbizottság 30. ülése.

1993. márc. 4. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Kardiológiai Munkabizottsága megalakulásával egybekötött tudományos ülést rendezett a MAB-székházban, amelyen 8 előadás hangzott el.

1993. márc. 5. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Sportbiológiai és rehabilitációs Munkabizottsága megtartotta 9. ülését a MAB-székházban, amely kimondta a munkabizottság ketté válását: Sportbiológiai ill. Rehabilitációs Munkabizottságokra.

1993. márc. 9. A MAB Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottsága megtartotta újjáalakuló ülését a MAB-székházban, amelyen egyrészt három tud. előadás hangzott el, majd a Történelemtudományi Munkabizottság lemondott elnöke helyére Kovács Bélát (Eger) választották meg az ülés tagjai. A munkabizottság új titkárai: Besenyei József (ME), Dobrossy István (HOM) és Varga László (Nógrád megyei Levéltár).

1993. márc. 10. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága 33. ülésén a GATE Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton megvitatta Popp József kandidátus, hazánk Washingtoni Nagykövetségének mezőgazdasági attaséja "Marginális területek kezelése az USA agrárpolitikájában" c. előadását.

1993. márc. 11-12. Az MTA területi bizottságainak elnökei és tud. titkárai találkoztak a MAB-székházban, amelyen felszólalt Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök és Hámori József akadémikus, a Rectori Konferencia elnöke. A találkozóról részletes beszámoló olvasható a Közlemények más helyén.

1993. márc. 12. A febr. 26-i rendezvény első folytatásaként került sor a "Jelképek védelmében szellemi és lelki határterületeinken" c. második témára a Miskolci Egyetem E/6-os kollégiumának színháztermében.

1993. márc. 12. Velkey Imre (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház) kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban.

1993. márc. 13. A Páneurópai Unió Magyarországi Egyesületének Borsod-Abaúj-Zemplén megyei és miskolci regionális csoportja a MAB-székházban rendezte meg Balsai István igazságügyi miniszter "Út a közös európai joghoz - Igazságérzet és törvényesség" c. előadását.

1993. márc. 17. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiénés Munkabizottsága "A pszichofarmakológia haladása - a pszichiátria rivaldafényében: a szerotin" témájú tud. továbbképző ülést rendezett a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórházzal a MAB-székházban. Öt előadás hangzott el a végén kerekasztal-beszélgetéssel.

1993. márc. 18. A MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottságának Regionális fejlesztési és Vállalkozásfejlesztési Munkabizottságai együttes ülést tartottak a MAB-székházban, amelyen három tud. jellegű előadás hangzott el.

1993. márc. 19. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága társrendezője volt a MAB-székházban a "Benignus Prostatá Hyperplasia (BPH)" regionális tud. továbbképző ülésnek, amelyen 8 előadás hangzott el.

1993. márc. 22 és ápr. 30. Az "Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés" szakmai ad hoc tanácsadó bizottsága két ülésen tárgyalta meg javaslatát az ME, az egri EKTf és az MKM számára.

1993. márc. 24. A MAB-klubtanács 79. rendezvényén Szigeti Gábor kand. (ÁOTE, Bp.) tartott előadást "Az ember és belső, élő környezete" címen.

1993. márc. 25. A MAB megtartotta 29. ülését a MAB-székházban, amelynek lefolyása a Közlemények más helyén részletesen olvasható.

1993. márc. 25. Horváthné Varga Ágnes (ME) kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor az ME Mechanikai Tanszékén.

1993. márc. 26. A febr. 26-i rendezvény második (befejező) folytatásaként került sor a "Jelképek és képtelenségek ember és kultúra kapcsolatában" c. harmadik témára a MAB-székházban.

1993. ápr. 1. Az MTA nyíregyházi Tud. Testületének elnökét, Kecskés Mihály professzort (GATE) és a Műszaki Tud. Szekciójának vezetőjét, Tarnay Katalin professzort (KFKI) fogadta az ME-n Páczelt István akadémikus, MAB-tag, professzor, az ME Gépészmérnöki Karának dékánja; az Informatikai Intézet igazgatója, Tóth Tibor professzor; a MAB-székházban Terplán Zénó akadémikus, professzor, MAB-elnök.

1993. ápr. 2. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Kardiológiai Munkabizottsága tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyen három tud. előadás hangzott el.

1993. ápr. 2-3. A MAB és az ME - az MTA I. Osztálya, az MKM Felsőoktatási és Kutatási Főosztálya, a Magyar Nyelvoktatók Egyesülete segítségével - az ME-n megrendezte a "3. Magyar alkalmazott nyelvészeti konferenciát", amelyen 211 előadás hangzott el, és amelyet Farkas Ottó professzor, az ME ált. rektorhelyettese nyitott meg. A plenáris ülés elnökségében a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1993. ápr. 2. Meglátogatta a MAB-székházat C.C. Bloom, az International Federation for Business Education igazgatója (Overland Park, Kansas, USA), akit Nagy Aladár, a MAB tud. titkára tájékoztatót a MAB szerepéről-működéséről.

1993. ápr. 3. A Bencés Diákszövetség Kelet-magyarországi Csoportja a MAB-székházban rendezte meg soros találkozóját. A MAB-tagok közül jelen volt három volt bencés diák: Kovács Ferenc, Tarján Gusztáv és Terplán Zénó.

1993. ápr. 6. A MAB 1993. évre meghirdetett pályázati felhívása megjelent az MDH-ban és az NMH-ban; ápr. 19-én, 27-én és máj. 8-án az EM-ban; ápr. 22-én a HMH-ban; ápr. 28-án az ME-ben.

1993. ápr. 7. Az MTA III. és VI. osztálya által a DAB-székházban Bay Zoltán (1900-92) akadémikus professzor hamvainak hazahozatala alkalmával rendezett tudományos emlékülésen a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1993. ápr. 15. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiénés Munkabizottsága a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórházzal megrendezte a MAB-székházban "A Tegretol CR a mindennapos neuropszichiátriai gyakorlatban" tárgyú tud. ülést, amelyen öt előadás hangzott el.

1993. ápr. 20. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága más intézményekkel megrendezte a MAB-székházban a "Diabetes aktuális problémái" elnevezésű tud. továbbképző vitafórumot, amelyen hat előadás hangzott el.

1993. ápr. 21. Cser László (ME) "A képlékenyalakítási technológia CIM-környezetben" c. akadémiai doktori disszertációját védte meg teljes sikerrel a MAB-székházban. Ennek alapján elnyerte a TMB-től a műszaki tud. doktora fokozatot.

1993. ápr. 22. A MAB-klubtanács 80. rendezvényén Köteles György egy. tanár (Országos "Frédéric Joliot Curie" Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet) tartott előadást a geológiai és nem geológiai eredetű háttérsugárzásról, annak hazai egészségügyi jelentőségéről.

1993. ápr. 22. Az AH-ben "Észak-magyarországi jelzések" címen Terplán Zénó MAB-elnökkel folytatott beszélgetés jelent meg.

1993. ápr. 23. A MAB-székházban tartotta közgyűlését a Multitrade Kereskedőház Rt.

1993. ápr. 29. A MAB Vegyészetí Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottsága a Mérnöki Kamara Észak-magyarországi Környezetvédelmi Csoportjával megrendezte a MAB-székházban a "Hulladékok hasznosítása, hulladékszegény technológiák" témájú tud. ankétot, amelyen 9 előadás hangzott el.

1993. máj. 4. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottsága "A kábítószerek kihívása és a büntetőjog" tárgyú tud. vitaülést rendezett a MAB-székházban, amelyen négy előadás (korreferátum) hangzott el.

1993. máj. 5. II. Erzsébet, az Egyesült Királyság királynője MTA-beli látogatásán a MAB részéről Terplán Zénó elnök is résztvevő volt az MTA-székház dísztermében.

1993. máj. 6. Szabó László (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház) kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban.

1993. máj. 7. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Endokrin és anyagcsere Munkabizottsága "Dr. Marossy Pál emlékülést" rendezett a MAB-székházban, amelyen hét előadás hangzott el.

1993. máj. 8. Minker Emil professzor (SZOTE) "Lehetnek-e új alapelvek a farmakológiai kutatásban" c. előadást tartott a MAB-székházban a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Gyógyszertári Központ rendezésében.

1993. máj. 10-14. Az MTA 153. közgyűlésén a MAB-tagok közül jelen volt Czibere Tibor, Kovács Ferenc, Tarján Gusztáv és Terplán Zénó. A közgyűlés Kovács Ferenc levelező tagot rendes taggá választotta. A közgyűlésre készült "Az MTA beszámolója az elmúlt évi tevékenységéről" tárgyú kiadványban olvasható a MAB 1992. évi működéséről szóló írás, az MTA 3 éves beszámolójában pedig a MAB 1990-92 évek közötti tevékenységének összefoglalója.

1993. máj. 11. Az MTA 153. közgyűlése programjában szerepelt a MAB tud. ülése is a BM Duna Palota Kamara termében, amelyet Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök vezetett le, és amelyen hat előadás hangzott el a MAB-ról ill. az Észak-Magyarországon folyó tud. kutatások egy-egy részterületéről.

1993. máj. 11. Kozák Imre MAB-tag, a MAB-klubtanács elnöke a miskolci városünnepen "Pro Urbe" kitüntetésben részesült.

1993. máj. 11. A Borsodi Műszaki Hetek megnyitására, a miskolci Tudomány és Technika Házában Kocsis István helyettes államtitkár (IKM) tartott előadást "Borsod-Abaúj-Zemplén megye iparának jövője

és a reálértelmiség szerepe az elkövetkező években" címen.

1993. máj. 12. A MAB-székházban az Albacomp Rt. termékbemutatóját rendezte meg a Professzionál - Miskolc Kft.

1993. máj. 13. A GATE gyöngyösi Vállalatgazdasági Üzemmérnöki Intézete visszakarta önálló főiskolai rangját. Az ezzel kapcsolatos okiratot Medgyasszay László államtitkár (FM) nyújtotta át Magda Sándor főigazgatónak. Magda Sándor máj. 17-én sikerrel védte meg Bp.-en "A változó mezőgazdaságunk és a humán erőforrás" c. akadémiai doktori értekezését, amely alapján elnyerte a TMB-től a mezőgazd. tud. doktora fokozatot, majd a köztársasági elnöktől átvette egy. tanári kinevezési okmányát.

1993. máj. 20. A MAB Kohászati Szakbizottságának ad hoc bizottsága tárgyalta meg a MAB-székházban a "Kutatások helyzete Miskolc-Diósgyőrött" témájú anyagot.

1993. máj. 24. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottságának Polgári eljárásjogi Munkabizottsága a MAB-székházban megrendezte Rózsa Tibor bírósági "Eljárásjogi anomáliák a családjogi ítélezésben" c. előadását.

1993. máj. 26. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága, az MTA Növénytermesztési Bizottsága, a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézete együtt rendezte meg az intézet 75 éves jubileumi tud. ülését Kompolton, amelyen 9 tud. előadás hangzott el.

1993. máj. 26. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Perinatológiai Munkabizottsága megtartotta 6. ülését a MAB-székházban.

1993. máj. 27-28. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Perinatológiai Munkabizottsága megrendezte más intézményekkel a miskolci Tudomány és Technika Házában "Az anyaság vállalásáért" elnevezésű országos konferenciát.

1993. máj. 27. Az ÉM-ban Nagy Aladár, a MAB tud. titkára nyilatkozott az USA Kansas állambeli Baker Egyetem és az ME Gazdaságtudományi Karának együttműködéséről. Az együttműködés keretében az ME-n tartózkodó G. Kuehl és S. Dorsey (mindketten a Baker Egyetem professzorai) meglátogatta a MAB-székházat.

1993. máj. 28. Az MFE Északkelet-magyarországi Területi Szakcsoportja a MAB-székházban rendezte meg tud. továbbképző ülését, amelyen öt előadás hangzott el.

1993. jún. 1. A Miskolci Könyvnapokat Szabadfalvi József MAB-tag nyitotta meg a MAB-székház előtti Erzsébet téren, majd sor került a MAB-székházban Ferdinandy György író irodalmi estjére, amelyet Serfőző Simon költő vezetett be. Jún. 3-án a MAB-székházban rendezték meg a "Holnap" és az "Apollon" irodalmi folyóiratok bemu-

tatóját. Fellépett Lator László és Somlyó György, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia két alapító tagja.

1993. jún. 1. Megjelent a MAB Közlemények 13. száma.

1993. jún. 3. Forrai László (ME) és Kövecses József (ME) kandidátusi értekezéseinek munkahelyi vitájára került sor az ME Mechanikai Tanszékén.

1993. jún. 7. A MAB-székházban került sor a MAB Gépészeti Szakbizottsága Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottsága, az ME és az Észak-Magyarországi Gazdasági Kamara rendezésében Prof. R. Jünnemann (Dortmund) "A teljes körű logisztika hatása az ipar, kereskedelem és szolgáltatás struktúrája"; H. Staudinger (FERROSTAAL Rt.) "A kereskedelmi logisztika fejlesztése" és Prof. A. Németh (Toronto) "Robotok alkalmazása szerelő rendszerben" c. előadásokra.

1993. jún. 7. A GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézete jubileumi ünnepség-sorozatának csúcsára került sor Kompolton, amelyen részt vett a MAB részéről Terplán Zénó elnök és Bócsa Iván alelnök. Az ünnepi megemlékezést Fehér Alajos igazgató, a MAB Mezőgazdasági Szakbizottságának elnöke mondta. Az ünnepség az intézetalapító Fleischmann Rudolf (1879-1950) szobrának koszorúzásával ért véget.

1993. jún. 8. A MAB Vegyészeti Szakbizottságának Analitikai kémiai Munkabizottsága az MTA Analitikai Kémiai Bizottságának Spektrokémiai Munkabizottságával megrendezte a MAB-székházban együttes ülését, amelyen három vitaindító előadás hangzott el.

1993. jún. 9. A MAB-székházban az INTELCOMP termékeit mutatta be a Professzional-Miskolc Kft.

1993. jún. 10. Az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés Igazgatótanácsa az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán tartotta ülését, amelyen a MAB-ot Terplán Zénó elnök, Kovács Ferenc ME-rektor és Tóth József, az MTA Bányászati Kémiai Kutatólaboratóriumának igazgatója képviselte.

1993. jún. 10. Biró György (ME) "Az értékállandóság biztosítékai a kötetmi jogviszonyokban" ill. Miskolczi Bodnár Péter (ME) "Hitelezővédelem a társasági és a csődjogviszonyokban - Érdekek közötti kompromisszumok a társaságok megállapításától megszűnéséig" c. kandidátusi disszertációikat védték meg a MAB-székházban teljes sikerrel, amelynek alapján mindketten elnyerték a TMB-től az állam- és jogtud. kandidátusa fokozatot.

1993. jún. 14. A MAB, a Koreai Köztársaság Budapesti Nagykövetsége, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat, a HOM együtt

rendezte meg a MAB-székházban "A steppe végpontjai (Korea és Magyarország a népvándorlás korában)" témájú konferenciát, amelynek bevezető előadását Young Woo Park nagykövet tartotta, és amely konferenciát Bodó Sándor főosztályvezető, kandidátus (MKM), a MAB volt tagja üdvözölte. Ezt követően hét előadás hangzott el koreai ill. magyar tudósok részéről.

1993. jún. 21. Budaházy Emil (szerencsi tisztifőorvos) kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban.

1993. júl. 6. Dél-Hollandia Tartományának királynői megbízottja és a tartományi közgyűlés politikai, kormányzati csoportja látogatott a MAB-székházba.

1993. júl. 16. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiénés Munkabizottsága a MAB-székházban rendezte meg Prof. A. Haynal (Genf) "Dr. Ferenczi Sándor és a magyar kultúra" c. előadását, amelyet Terplán Zénó MAB-elnök és Aszódi Imre munkabizottsági elnök vezetett be.

1993. júl. 19. Prof. G. Froberg (Berlin) tiszteletbeli doktorrá avatásának napján (ME) Kovács Ferenc rektor, MAB-tag, az MTA rendes tagja a MAB-székházban adott fogadást, amelyen a németországi vendégek, továbbá az ME Fémtani Tanszékének munkatársai vettek részt.

1993. júl. 20. A MAB szakbizottságainak elnökei, Heves ill. Nógrád megye megbízottai megkapták a MAB tisztújítására vonatkozó lebonyolítási tervet.

1993. júl. 31. Kosáry Domokos akadémikus, az MTA elnöke 80. születésnapjára a MAB nevében Terplán Zénó elnök írt gratuláló levelet és küldte meg Kosáry Domokos egyik dédapjának, az ME-n ezekben a napokban megjelent művét "Pécs Antal (1822-95) kisebb munkái" címen, amelyet az MTA elnöke kézzel írt levélben köszönt meg.

1993. aug. 9. Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tudományos Testülete, a DAB, a MAB, a Nyíregyházi Főiskolai Egyesület "Alkalmazott informatika" tárgyú Nyári Egyetemének ünnepélyes megnyitóján felszólalt Terplán Zénó MAB-elnök.

1993. aug. 10. A TMB megbízását a Magyar Köztársaság Kormánya 1994. jan. 31-ig meghosszabbította. A TMB gépész-tagjául - az MTA-alelnökké megválasztása miatt lemondott Michelberger Pál akadémikus helyére a MAB-tag Páczelt István akadémikus professzort nevezték ki.

1993. aug. 30-szept. 1. A MAB-székházban rendezte meg az ME Gépgyártástechnológiai Tanszéke, a magdeburgi "Otto von Guericke" Universitát Gépgyártástechnológiai és Minőségbiztosítási Intézete,

a GTE Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezete a "8. Nemzetközi Szerszámkonferenciát és Kiállítást", amelynek megnyitóján Latorcai János miniszter (IKM) levelét Hegyháti József főosztályvezető, kandidátus olvasta föl. A MAB-ot Terplán Zénó elnök és Páczelt István MAB-tag, dékán képviselte az elnökségben. Öt plenáris előadás és az OMFb elnökhelyettesének, Geleji Frigyesnek, a kémiai tud. doktorának kerekasztal-megbeszélése után hat szekcióban 125 előadás hangzott el 16 ország tud. szakemberei részéről. A zárszót Dudás Illés, a műszaki tud. doktora, a konferencia rendező bizottságának elnöke mondta.

1993. aug. 31. Prof. J.-P. Lallemand (Franciaország) meglátogatta a MAB-székházat, ahol Terplán Zénó MAB-elnök tájékoztatta a vendéget a MAB tevékenységéről.

1993. szept. 6-okt. 16. Sor került a MAB szakbizottságainak, Heves ill. Nógrád megye tudományos minősítettjeinek tisztújító ülésére. Mind a 15 egység ülésén felszólalt Terplán Zénó MAB-elnök ismertette a MAB elmúlt három évének eredményeit, az adott szakbizottság, ill. a megnevezett két megye adatait. A legtöbb esetben a szakbizottság elnöke is beszámolt a szakbizottság elmúlt ciklusbeli eseményeiről.

1993. szept. 6. A MAB Gépészeti Szakbizottsága megtartotta 30. kibővített ülését az ME Tanácstermében. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Páczelt István akadémikus professzort szakbizottsági elnöki tisztségében. Nyílt szavazással megválasztották a szakbizottság új titkárát, továbbá megerősítették tisztségükben a munkabizottságok elnökeit.

1993. szept. 7-10. Az ME-n rendezték meg a "8. Nemzetközi Pneumatika-Hidraulika Konferenciát és Kiállítást", amelyet Kovács Ferenc akadémikus rektor, MAB-tag nyitott meg. A hat szekcióban kb. 70 előadás hangzott el (a fele külföldiek részéről).

1993. szept. 8. Az MTA Műszaki Tudományok Osztályán belül működő Gépészeti és Kohászati Tudományok Szakcsoportjának vezetőjéül Czibere Tibor akadémikus professzort, MAB-tagot választották meg.

1993. szept. 14. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottsága megtartotta 11. kibővített ülését az ME Állam- és Jogtudományi Karának tanácstermében. A jelenlévők -titkos szavazással- megválasztották Gáspárdy László professzort, az állam- és jogtud. doktorát szakbizottsági elnöknek. Nyílt szavazással megválasztották a szakbizottság új titkárát, továbbá megerősítették tisztségükben a munkabizottságok elnökeit. Az ülésen részt vett Nagy Aladár, a MAB tud. titkára.

1993. szept. 16. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Pulmonológiai Munkabizottsága megtartotta alakuló ülését a MAB-székházban Barzó Pál munkabizottsági elnök vezetésével.

1993. szept. 17. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága megtartotta 34. kibővített ülését a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Fehér Alajos igazgatót, a közgazdaságtud. kandidátusát szakbizottsági elnöki tisztségében. Nyílt szavazással megerősítették tisztségében a szakbizottsági titkárt és a társelnököt is. A munkabizottsági elnökök megválasztása a következő szakbizottsági ülésre halasztódott. Ezután a munkabizottsági beszámolókra került sor. Erre az ülésre jelent meg a GATE Mezőgazdasági Kutatóintézete (Kompolt), a "Gazdálkodás" Szerkesztőbizottsága (Budapest) és a szakbizottság által 1992. nov. 5-én közösen rendezett tud. tanácskozás anyagának 162 oldalas kiskönyve. Az ülésen részt vett Bócsa Iván akadémikus, a MAB alelnöke.

1993. szept. 22. A MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottsága megtartotta -az átszervezés utáni- első kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők - titkos szavazással - megválasztották Kabdebó Lóránt professzort, az irodalomtud. doktorát szakbizottsági elnöknek. Ezután nyílt szavazással megválasztották a szakbizottság titkárát, társelnökeit, munkabizottsági elnököket.

1993. szept. 23. A MAB Kohászati Szakbizottsága megtartotta 22. kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Voith Márton professzort, a műszaki tud. doktorát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással megerősítették tisztségükben a szakbizottsági titkárt és a munkabizottsági elnököket. A szakbizottság a "Vaskohászatunk reorganizációjának jelenlegi helyzete és várható irányai" c. tárgyat vitatta meg.

1993. szept. 29. A MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottsága megtartotta -az átszervezés utáni- 3. kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők - titkos szavazással- megválasztották Fehér M. István professzort, a filozófiai tud. doktorát szakbizottsági elnöknek. Ezután nyílt szavazással megválasztották a szakbizottság új titkárait és a munkabizottsági elnököket.

1993. szept. 30-okt. 1. A MAB-székházban rendezte meg a GTE Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezetének Géptervező Szakosztálya, az ME Gépelemek Tanszéke és a MAB Gépészeti Szakbizottságának Gép-szerkezettani Munkabizottsága a "Géptervezők 9. Országos Szemináriumát", amelynek bevezető előadásában Terplán Zénó MAB-elnök emlékezett meg a hazai gépészet két kiemelkedő személyiségéről: a 125 éve született Herrmann Miksa (1868-1944) professzorról és a 90 éve született Vörös Imre (1903-84) professzorról. Az ezt követő csaknem 70 előadás között külföldi szakemberek is szerepeltek.

1993. okt. 1-2. Az MTA Szabolcs-Szátmár-Bereg megyei Tudományos Testülete által rendezett tudományos ülésen előadást tartott "A

végeselem-módszer szerepe a mérnöki munkában" címen Páczelt István akadémikus professzor, MAB-tag és Terplán Zénó MAB-elnök nyitotta meg a tudományos ülés szekció-előadásait.

1993. okt. 3. Kínai Vasúti Közlekedési Tudományos Akadémia küldöttsége látogatott a MAB-székházba, ahol Terplán Zénó MAB-elnök tájékoztatta a vendégeket a MAB céljáról, szervezetéről, működéséről.

1993. okt. 4. A MAB Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottsága megtartotta -az átszervezés utáni- első kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Szabadfalvi József professzort, a történelemtud. doktorát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással ugyancsak megerősítették tisztességükben a szakbizottsági titkárt és a munkabizottsági elnököket.

1993. okt. 5. A MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottsága megtartotta 31. kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Szintay István professzort, a közgazdaságtud. kandidátusát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással ugyancsak megerősítették tisztességükben a szakbizottsági titkárt és a munkabizottsági elnököket. Az ülésen részt vett Nagy Aladár, a MAB tud. titkára.

1993. okt. 6. A MAB Erdészeti Szakbizottsága megtartotta 5. kibővített ülését a Bükk Nemzeti Park felnémeti központjában. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Kovács Jenő ny. vezérigazgatót, a mezőgazdasági tud. kandidátusát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással ugyancsak megerősítették a szakbizottsági titkárt tisztességében, majd a munkabizottsági elnökök esetében 2-2 esetben választott új vezetőt ill. erősítette meg az eddigi vezetőt. A szakbizottság ezután "Az erdő és a természet kapcsolata" témájú vitaindító beszédet hallgatta meg Duska József, a BNP igazgatóhelyettese előadásában.

1993. okt. 7. A MAB Vegyészeti Szakbizottsága megtartotta 18. kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Tóth József professzort, igazgatót, a kémiai tud. doktorát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással megválasztották a szakbizottság új titkárát és megerősítették tisztességükben a munkabizottság elnökeit.

1993. okt. 8. A Heves megyében dolgozó tudományos minősítettek összejövetelén, az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola dísztermében -titkos szavazással- megválasztották a MAB további három megyei küldöttjét: Magda Sándor egy. tanárt, a mezőgazdasági tud. doktorát, Nagy Sándor tszv. főiskolai tanárt, az irodalomtud. kandidátusát és Orbán Sándor főigazgatót, a biológiai tud. kandidátusát. Az összejövetelen részt vett Bócsa Iván akadémikus, a MAB alelnöke.

1993. okt. 8. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának rendezésében a MAB-székházban került sor a TMB Klinikai Orvostudományi Szakbizottságának soros ülésére.

1993. okt. 11-én délelőtt. A MAB Bányászati Szakbizottsága megtartotta 23. kibővített ülését a MAB-székházban. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették Tarján Iván professzort, a műszaki tud. doktorát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással megerősítették tisztségében a szakbizottság titkárát, továbbá néhány munkabizottsági elnököt, a lemondott helyére pedig új munkabizottsági elnököt választottak.

1993. okt. 11-én délután. A MAB Matematikai-fizikai Szakbizottsága megtartotta 20. kibővített ülését az ME Matematikai Intézetében. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették a nemrégiben megválasztott Galántai Aurél igazgatót, a matematikai tud. kandidátusát szakbizottsági elnöki tisztségében. Ezután nyílt szavazással ugyancsak megerősítették a szakbizottság titkárát, a társelnököket és a munkabizottságok elnökeit tisztségükben.

1993. okt. 12. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Gastroenterológiai Munkabizottsága kerekasztal-konferenciát rendezett a MAB-székházban "A peptikus fekélybetegség és kezelése" tárgyban, amelyen nyolc előadás hangzott el.

1993. okt. 14. A MAB Nyelv-és irodalomtudományi Szakbizottságának Irodalomtudományi Munkabizottsága és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Heves megyei Tagozata az egri Bródy Sándor megyei Könyvtárban megrendezte a 130 éve született Bródy Sándor (1863-1924) író tiszteletére a "Századvég - Ezredév" című tud. konferenciát, amelyen négy előadás hangzott el.

1993. okt. 14-15. A MAB Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottsága és a Heves megyei Múzeumi Szervezet a noszvaji Heves megyei Továbbképző Intézetben megrendezte "A végvár és környezet" tárgyú tud. tanácskozást, amelyen 19 előadás hangzott el.

1993. okt. 15. A Nógrád megyében dolgozó tudományos minősítettek összejövetelén, a Nógrád megyei Kórházban, Salgótarjánban -titkos szavazással- megválasztották a MAB két megyei küldöttét: Szabó Zoltán osztályvezető főorvost, az orvostud. kandidátusát és Tamáskovics Nándor ny. igazgatót, a műszaki tud. kandidátusát.

1993. okt. 15. A MAB Orvosi és biológia Szakbizottságának Kardiológiai Munkabizottsága rendezésében a MAB-székházban hangzott el Kékes Ede professzor előadása a "Hypertónia kezelésének mai koncepciója" címen.

1993. okt. 16. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága megtartotta 19. kibővített szakbizottsági ülését a MAB-székházban. A jelenlévők -titkos szavazással- megerősítették a nemrégiben megválasz-

tott Velkey László professzort, az orvostud. kandidátusát. Ezután nyílt szavazással ugyancsak megerősítették tisztségükben a szakbizottság két titkárát, a már működő munkabizottságok elnökeit és további új munkabizottságokat fogadtak el később kijelölendő elnökökkel. Ezt követően a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzati Hivatal dísztermében a szakbizottság "Orvosi felelősség" címmel tud. konferenciát rendezett, amelyet Terplán Zénó MAB-elnök és Velkey László szakbizottsági elnök nyitott meg, és amelyen 9 előadás hangzott el.

1993. okt. 19. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Kardiológiai Munkabizottsága a MAB-székházban tud. ülést rendezett meg, amelyen két előadás hangzott el és amely kerekasztal-beszélgetéssel zárult.

1993. okt. 20. A HMH-ban Misik Sándor, a mezőgazdasági tud. kandidátusa, igazgató "Végveszélyben a szőlészeti kutatók" címen nyilatkozott.

1993. okt. 21. Az ÉM-ben "Autópálya a Szarmácia fölött" c. cikk a HOM munkatársainak a leendő M3-as autópályája folytatásában végzendő kut. ásatásokról számolt be.

1993. okt. 29. A MAB megtartotta 30. kibővített ülését, amelyen részt vett Michelberger Pál akadémikus, az MTA alelnöke és Gerencsér Emilné az MTA-TTT főtanácsosa. Az ülés lefolyásáról a Közlemények más helyén részletesen olvasható.

1993. nov. 10. A Magyar Dermatológiai Társulat Tiszántúli Szakcsoportja a MAB-székházban rendezte meg ülését.

1993. nov. 10. A MAB-klubtanács 81. rendezvényén Bányai Éva tszv. egy. docens (ELTE) tartott előadást a hipnózis szerepéről.

1993. nov. 11. Az Észak-Magyarországi Universitas Igazgatótanácsának ülésén a MAB-ot Nagy Aladár MAB-tag képviselte.

1993. nov. 12. A MAB Vegyészeti Szakbizottsága megtartotta 19. ülését a MAB-székházban, amelyen az 1993. évi MAB-pályázatokra jelentkezettek ismertették pályaműveiket a szakbizottság zsűrije előtt. A résztvevők oklevelet, a legkiválóbbak jutalmat vehettek át.

1993. nov. 16. A MAB Bányászati Szakbizottságának Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága társrendezésében került sor az ME-n Prof. G. Schubert (Freiberg) "Előkészítéstechnika és környezeti eljárástechnika; Fém- és műanyag hulladékok előkészítése; Roncsautók újrahasznosítása" tárgyú előadására.

1993. nov. 17. A MAB-székházban rendezte meg a SZTÁV-Progress a

"Szakképzés 93" tárgyú szemináriumát, amelyen három előadás hangzott el.

1993. nov. 17. A MAB-klubtanács 82. rendezvényén Fodor István főtanácsos (Külügyminisztérium) tartott előadást "Magyarok-e az egyiptomi magyarabok? - Magyar zsoldosok késői utódai" címen.

1993. nov. 17. A MAB tisztújításáról számolt be a ME lapja, az ÉM és HMH nov. 23-i száma.

1993. nov. 22. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Onko-haemato-immunológiai Munkabizottsága és a SANDOZ PHARMA AG. Services Képviselőlet együtt rendezte meg a MAB-székházban azt a tud. ülést, amelyen négy előadás hangzott el.

1993. nov. 28. Hosszú súlyos betegség után elhunyt Novotni Zoltán (1931-93), az állam- és jogtud. doktora, az ME intézeti igazgatója, tszv. egy. tanár, az ÁJ Kar dékánja, a MAB Állam- és jogtud. Szakbizottságának alapító tagja.

1993. nov. 29. A MAB Kohászati Szakbizottsága megtartotta 23. ülését a MAB-székházban, amelyen Solt László (IKM) tartott vitaindító előadást "Állásfoglalás vaskohászatunk reorganizációja ügyében" címen.

1993. dec. 1. A MAB Kohászati Szakbizottságának Metallurgiai Munkabizottsága és az MTA Metallurgiai Bizottságának Kémiai metallurgiai Albizottsága az ME-n tud. ülést rendezett, amelyen Nyitrai Dániel (DNM Kft.) tartott előadást a Diósgyőri Nemesacél Művek Kft. jövőjéről és kutatásairól.

1993. dec. 1. A MAB-klubtanács 83. rendezvényén Klinger András elnökhelyettes (KSH) tartott előadást "Születés-halál - Demográfiai kitekintés Európára" címen.

1993. dec. 1. A Borsodi Műszaki Gazdasági Élet 1993. évi 11. számában megjelent Nagy Aladár MAB-tag "A Tudomány Támogatásáért Észak-Magyarországon Alapítvány" c. cikke.

1993. dec. 3. A MAB új vezetői a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton tartották meg a hároméves ciklus első tanácskozását.

1993. dec. 4. A MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottsága, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tagozata, Miskolc Megyei Város Önkormányzata, a Miskolci Nemzeti Színház, a Belvárosi Kulturális Menedzser Iroda, HOM együtt rendezte meg a MAB-székházban a Déryné-emléknapot, amelyen hét előadás hangzott el.

1993. dec. 7. A MAB Bányászati Szakbizottságának Bányászat-történeti Munkabizottsága megtartotta 10. ülését az ME-n.

1993. dec. 7. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Pulmonológiai Munkabizottsága megtartotta 2. ülését a miskolci Szent Ferenc kórházban.

1993. dec. 7. A MAB Vegyészeti Szakbizottságának Analitikai kémiai Munkabizottsága megtartotta 4. ülését a MAB-székházban.

1993. dec. 8. A MAB szervező titkára Hargitainé Varga Éva, adminisztrátora Bogyó Tünde.

1993. dec. 8-9. A MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottsága és a Magyar Szociológiai Társaság a MAB-székházban "Megélt világ" c. tud. konferenciát rendezett, amelyen Pokol Béla, a szociológiai tud. doktora, tszv. egy. tanár (ME) tartott vitaindító előadást az "Értelmiségi szerep és a mindennapi gondolkodás" címmel. Ezt követően 14 előadás hangzott el. A konferenciát T. Asztalos Ildikó, Miskolc polgármestere nyitotta meg. A tud. ülést Fehér M. István szakbizottsági elnök vezette le.

1993. dec. 10. A MAB-székházban került sor a miskolci "Bay Zoltán Logisztikai és Gyártástechnikai Intézet" megnyitására. A sajtókonferencia, majd a Kuratóriumi és Tudományos Tanács együttes ülése után, az ünnepélyes megnyitón -amelyet Cser László igazgató vezetett le- Pungor Ernő akadémikus, tárcanélküli miniszter, OMFB-elnök "A Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány" és Kovács Ferenc akadémikus, ME-rektor "A Bay Zoltán Intézet és a Miskolci Egyetem kapcsolata" c. előadása hangzott el, majd köszöntőt mondott Biszterszky Elemér államtitkár (MKM), Tóth András kabinetfőnök (a Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyei köztársasági megbízott képviselőjében) és T. Asztalos Ildikó, Miskolc Megyei Város polgármestere. Jelen volt Keviczky László akadémikus, az MTA főtitkára.

1993. dec. 14. A MAB szűkebb vezetősége -az illetékes szakbizottsági bírálóbizottságok javaslatai alapján- döntött a MAB 1993. évi pályaműveinek jutalmairól (a részletes beszámoló a Közlemények más helyén olvasható).

1993. dec. 14. A MAB Bányászati Szakbizottságának Geo-Munkabizottsága megtartotta 17. ülését a MAB-székházban.

1993. dec. 14. Nguyen Duc Vinh (BME) "Evolvens fogazatú ferdefogú hengeres kerék-globoid csiga kapcsolódási viszonyainak vizsgálata és optimálása" c. kandidátusi disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban. Ennek alapján elnyerte a TMB-től a műszaki tud. kandidátusa fokozatot.

1993. dec. 16. A MAB Nyelv-és Irodalomtudományi Szakbizottságának Nyelvtudományi Munkabizottsága Egerben, az EKTF Magyar nyelvészeti Tanszékén tud. felolvasó ülést rendezett, amelyen 3 előadás hangzott el.

1993. dec. 16. A MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottsága megtartotta 32. ülését a MAB-székházban Szintay István szakbizottsági elnök vezetésével, amelyen Dobák Miklós (BKE) tartott vitaindító előadást "A controlling elméletek nemzetközi tendenciái és hazai tapasztalatai" címen.

1993. dec. 17. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottság megtartotta 12. ülését az ME ÁJ Karának dékani tanácstermében Gáspárdy László szakbizottsági elnök vezetésével.

1993. dec. 20. Horváth Ferencné Varga Ágnes (ME) "Szinguláris és átmeneti végeelem-modellek képzése és rendszere törésmechanikai számításokhoz" c. kandidátusi disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban. Ennek alapján elnyerte a TMB-től a műszaki tud. kandidátusa fokozatot.

1993. dec. 21. A MAB Bányászati Szakbizottsága megtartotta 24. ülését a MAB-székházban Tarján Iván szakbizottsági elnök vezetésével.

1993. dec. 22. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága, a Miskolci Házi Orvosi Rendszert Működtető Egyesülés és a MEDICOM (Orvosi Dokumentációs és Informatikai Központ) együtt rendezte meg a MAB-székházban Szutrély Péter elnök (Solingeni Hartman-Band) "Az egészségügyi ellátás rendszere Németországban" témájú vitaindító előadását.

1993. dec. 22. A MAB vezetői Terplán Zénó elnök, Kozák Imre alelnök és Újszászy László tud. titkár tárgyalta T. Asztalos Ildikóval, Miskolc polgármesterével a MAB-ot támogató Tudományos Alapítvány kiegészítéséről.

1993. dec. 28. Az Egri Püspöki Könyvtár jubileumi ünnepségén, az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán a MAB-ot Orbán Sándor alelnök, főigazgató képviselte.

III.

JEGYZŐKÖNYVEK A MAB 1993. ÉVI KÉT ÜLÉSÉRŐL

J e g y z ő k ö n y v

a Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB)
1993. március 25-1 29. üléséről

Az ülés helye: a MAB-székház Deák-terme

Az ülés napirendje:

1. Elnöki bejelentések (Terplán Zénó elnök)
2. Beszámoló az Észak-magyarországi Universitas megalakulásáról (Szabadsfalvi József)
3. Beszámoló az MTA Területi Bizottságai elnökeinek tudományos titkárainak 1993. márc 11-12-i miskolci értekezletéről (Terplán Zénó)
4. Egyebek

A MAB ülését Terplán Zénó elnök nyitotta meg. Üdvözölte a MAB-tagokat; továbbá Gerencsér Emílné, az MTA Tudományos Testületi Titkárságának főtanácsosát, a sajtó képviselőit, Szeghalmi Árpádnét, a MAB mb. szervezőjét, gazdasági vezetőjét és Hargitainé Varga Éva adminisztrátort. Jelen volt a MAB 15 tagja: Csíky Miklós, Czibere Tibor, Hársing László, Kozák Imre, Nagy Aladár, Páczelt István, Szabadsfalvi József, Szintay István, Tarján Gusztáv, Tarján Iván, Terplán Zénó, Tóth József, Velkey László, Voith Márton, Zambó János. Hiányzott: Bócsa Iván, Budai László, Fehér Alajos, Galántai Auréli, Horváth Tibor, Kiss Péter, Kovács Ferenc, Kovács Jenő, Nagy Sándor, Szilágyi Tibor.

Az elnöki bejelentések között írásban tette közzé a MAB eseményeit az 1992. szept. 25-i balassagyarmati ülés óta. Megköszönte a MAB szakbizottsági elnökeinek - titkárainak, hogy év elején az 1992. évi és az 1990-92. évi beszámolójának összeállításához segítséget nyújtottak.

Ezt követően hangzott el a két beszámoló, amelyek a közl. más helyén olvashatók. A két napirendi pontbeli beszámolóhoz a következők szóltak hozzá: Czibere Tibor, Gerencsér Emílné, Páczelt István, Tarján Gusztáv, Terplán Zénó, Zambó János.

Az "Egyebek"-ben a következőkről volt szó:

- A MAB szakbizottságainak idei, ciklusvégi munkaterveiről
- A MAB idei pályázatkiegészítéseiről

- A "Tudomány támogatásáért Észak-Magyarországon Alapítvány" helyzetéről
- A MAB 1993. máj. 11-i -az MTA Közgyűlése keretében sorakerülő tudományos ülésének programjáról
- Észak-Magyarország tudományos minősítettjeinek 1993. jan. 1-i számadatairól

J e g y z ő k ö n y v

a Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB)
1993. okt. 29-30-i üléséről

Az ülés helye: a MAB-székház díszterme
Az ülés napirendje:

1. Beszámoló a MAB munkájáról (Terplán Zénó elnök)
2. Tájékoztató a MAB tagjainak választásáról (Terplán Zénó elnök)
3. A MAB elnökének megválasztása (Tarján Gusztáv korelnök)
4. A MAB további vezetőinek megválasztása (a MAB új elnöke)

A MAB ülését Terplán Zénó elnök nyitotta meg. Üdvözölte a MAB volt, megerősített és új tagjait, továbbá az ülésen részt vevő Michelberger Pál akademikust, az MTA alelnökét és Gerencsér Emilnét, az MTA Tudományos Testületi Titkárságának főtanácsosát, a MAB-klubtanács tagjait, Szeghalmi Árpádnét, a MAB mb. szervezőjét, gazdasági vezetőjét és Hargitainé Varga Éva adminisztrátort.

A MAB munkájáról szóló beszámolója a Közl. más helyén olvasható.

A MAB vezető testülete három rétegből áll:

- az MTA rendes és levelező tagjaiból (7 fő);
- a MAB 13 szakbizottsági elnökéből (titkos szavazással, megjegyezve, hogy a Gépészeti Szakbizottsági elnöke egyben akadémikus);
- Heves ill. Nógrád megye 5 (titkos) választású küldöttéből
Így a MAB-nak 24 választó tagja kapott meghívót:
- Akadémikusok: Czibere Tibor, Kovács Ferenc, Tarján Gusztáv, Zambó János rendes, Bócsa Iván, Páczelt István, Terplán Zénó levelező tag;
- Szakbizottsági elnökök: Fehér Alajos a közg.-tud. kand.-a, Fehér M. István a filozófiai tud. doktora, Galántai Aurél a mat. tud. kand.-a, Gáspárdy László az állam- és jogtud. doktora, Kabdebó Lóránt az irodalomtud. doktora, Kovács Jenő a mezőgazd. tud. kand.-a, Szabadfalvi József a tört.-tud. doktora, Szintay István, a közg.-tud. kand.-a, Tarján Iván a műsz. tud. doktora, Tóth József a kémiai tud. doktora, Velkey László az orvostud. kand.-a, Voith Márton a műsz. tud. doktora;
- Megyei küldöttek: Magda Sándor a mezőgazd. tud. doktora, Nagy Sándor az irod. tud. kand.-a, Orbán Sándor a biol. tud. kand.-a Heves megyéből; Szabó Zoltán az orvostud. kand.-a, Tamáskovics Nándor a műsz. tud. kand.-a Nógrád megyéből.

A felsorolt 24 főből jelen volt 19 (hiányzott igazoltan: Czibere

Tibor, Fehér Alajos, Fehér M. István, Kabdebó Lóránt, Magda Sándor) Jelen volt még a régi MAB-tagok közül Csiky Miklós, Kozák Imre, Nagy Aladár. A régi MAB-tagok közül lemondott Budai László, Hársing László, Horváth Tibor; tud. titkári tisztségéről Nagy Aladár.

A választásokra meghívót kaptak a szakbizottsági tagok, továbbá a tudományos fokozattal rendelkezők. A 13 szakbizottsági és 2 megyei ülésen felszólalt Terplán Zénó MAB elnök, 2-2 ülésen jelen volt Bócsa Iván alelnök ill. Nagy Aladár tud. titkár. A következő ciklusban is 13 szakbizottság működik összesen 64 munkabizottsággal. Végül köszönetet mondott az aktivizált ezer tagnak, a szak- és munkabizottsági elnököknek-titkároknak, a jól működő MAB-klubtanácsnak, a MAB vezetőtestületének és apparátusának.

A beszámolót és tájékoztatót a MAB tudomásul vette, amellyel a MAB 1990-ben megválasztott három vezetője befejezte munkáját.

Tarján Gusztáv korelnökként kijelentette, hogy az elnökválasztás lebonyolításának nincs akadálya. Kijelölte a következő összetételű szavazat-számláló bizottságot: Gáspárdy László, Nagy Sándor, Szabó Zoltán.

Bejelentette, hogy az előzetes tájékozódás során 22-en támogatnák a MAB eddigi elnökét az újabb ciklusra is, de volt aki Kovács Ferencet jelölte. Ő azonban visszalépett jelöltségéről. Ezek után - titkos szavazással, egyhangúan- megerősítették elnöki tisztségében Terplán Zénót. Elsőként Tarján Gusztáv korelnök gratulált Terplán Zénónak, aki miután megköszönte a bizalmat, folytatta az ülés levezetését.

Javaslatára (amelyet részletesen indokolt) a MAB a következőket választotta -titkos szavazással- MAB-alelnököknek:

Bócsa Ivánt általános feladatokkal,
Kozák Imrét Borsod-Abaúj-Zemplén megyére,
Orbán Sándort Heves megyére,
Szabó Zoltánt Nógrád megyére.

A bizalomért Szabó Zoltán mondott köszönetet.

Az MTA alapszabályzata alapján az elnök javasolhat tudományos titkárt. Az általa javasolt Újszászy Lászlót, az orvostud. kandidátusát a MAB tagjai nyílt szavazással egyhangúlag titkárrá választották. Újszászy László megköszönte a bizalmat.

Ezekkel a szavazásokkal a MAB vezető testülete 26 főre növekedett. A 27. helyre a MAB-elnök a másirányú elfoglaltsága miatt a tud. titkárságról leköszönt Nagy Aladárt javasolta, amely javaslatot a MAB titkos szavazással, egyhangúan elfogadott.

A MAB feladata ciklus-változáskor kijelölni a MAB-klubtanács elnökét és a szerkesztőbizottság vezetőjét. A MAB nyílt szavazással, egyhangúan megerősítette eddigi megbízatásában Kozák Imre klubelnököt és Szabadfalvi József szerkesztőbizottsági elnököt.

Michelberger Pál MTA-alelnök gratulált az új tisztségviselőknek és jó munkát kívánt a MAB-nak.

Terplán Zénó végül a következő hetek teendőire hívta fel a szakbizottsági elnökök figyelmét, majd megköszönve az aktív közreműködést, az ülést lezárta.

IV.

BESZÁMOLÓ AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI UNIVERSITAS HELYZETÉRŐL
ELHANGZOTT A MISKOLCI AKADÉMIAI BIZOTTSÁG
1993. MÁRCIUS 25-IKI ÜLÉSÉN

Szabadsfalvi József

Az országos körkép

A magyar felsőoktatás intézményrendszere igen tagolt, pontosabban igen sok, területileg szétszórt, és jobbra kisebb egységből áll. Lássunk idevonatkozóan néhány jellemző adatot: Magyarországon 37 városában 61 állami felsőoktatási intézmény és 16 egyházi, teológiai, akadémia, illetve főiskola található.

Az ország 10 városában 20 egyetem 47 egyetemi karán összesen mintegy 49 600 egyetemi hallgató tanul. Ebből az ország fővárosában működő 8 egyetem 17 karán a hallgatói létszám 28 300 fő. Az ország egyetemistáinak döntő többsége, pontosan 57%-a tehát - Budapesten, országunk többi városa 12 egyetemének 20 karán a teljes létszámnak csak a 43%-a tanul. E tekintetben is túlzott a fővárosban jelentkező koncentráció, hasonlóképpen mint életünk minden szférájában. S még egy információ: országunkban elég sok ún. kis-méretű, az 500 hallgató alatti intézmény, illetőleg -európai mértékhez képest- szinte csak Budapesten található ún. nagy egyetem, nagy hallgatói létszámot oktató intézmény.

A felsőfokú oktatási rendszer decentralizációja tulajdonképpen csak a főiskolákra jellemző. Az ország 19 városában 57 önálló művészeti, műszaki, tanár-, tanító- és óvónőképző főiskola, valamint honvédségi, rendőrtiszti és hittudományi akadémia vagy főiskola működik.

A magyar felsőoktatás intézményeiben -európai összehasonlításban is- rendkívül alacsony létszámú hallgatóság tanul. S ami még jellemzőbb, az oktatást, a hallgatói létszámhoz viszonyítva, nagy létszámú oktatói kar és kiszolgáló személyzet látja el. A szakmai színvonal általában megfelel a nemzetközi követelményeknek, de az intézményrendszer befogadóképessége korlátozott, a létesítmények, de különösen az oktatás és képzés infrastruktúrájának műszaki színvonala messze elmarad az európai szinttől. A leg súlyosabb megállapítás pedig az, hogy a magyar felsőoktatási rendszer gazdasági hatékonysága rendkívül kedvezőtlen. Következésképpen a fejlesztés egyik lehetőségét a hatékonyság emelésében és a decentralizációban kell keresnünk.

Az utóbbi két-három esztendőben az előbbieken vázolt felmérések és elemzések, no meg az ideirányított nemzetközi támogatások hívták életre a felsőoktatási intézmények integrációját a vonzáskörzetünkben található kutatóintézetek bevonásával. A következő városokban, illetőleg régiókban alakultak meg egyetemi szövetségek vagy universitasok:

Debreceni Universitas Egyesülés tagintézményei a következők: Kossuth Lajos Tudományegyetem; Debreceni Orvostudományi Egyetem;

Debreceni Agrártudományi Egyetem; Debreceni Református Teológiai Akadémia; MTA Atomkutató Intézete valamint két főiskolával tart fenn szoros kapcsolatot.

Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés, Miskolc. Tagintézményei: Miskolci Egyetem; Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger; Comenius Tanítóképző Főiskola, Sárospatak; Orvostovábbképző Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Miskolci Tagozata; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Miskolci Tanárképző Intézete; MTA Bányászati Kémiai Kutatólaboratóriuma, Miskolc; Herman Ottó Múzeum; MTA Miskolci Akadémiai Bizottsága.

Pécsi Universitas Egyesülés tagintézményei: Janus Pannonius Tudományegyetem; Pécsi Orvostudományi Egyetem; Pollack Mihály Műszaki Főiskola.

Szegedi Universitas Egyesülés tagintézményei: József Attila Tudományegyetem; Hittudományi Főiskola; Juhász Gyula Tanárképző Főiskola; Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Élelmiszeripari Főiskolai Kara; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szegedi Konzervatóriuma; MTA Biológia Központja; Szentgyörgyi Albert Orvostudományi Egyetem.

Budapesten két egység alakult és formálódik:

Budapesti Universitas. Eötvös Lóránd Tudományegyetem; Orvostovábbképző Egyetem; Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola; Magyar Testnevelési Egyetem.

Budapesti Egyetemi Szövetség. Budapesti Műszaki Egyetem; Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem; Állatorvostudományi Egyetem; Államigazgatási Főiskola. A felsoroltakon kívül különböző szintű és tartalmú együttműködés alakult ki további intézményekkel.

Egyetemi szövetségek ill. universitások alakultak még országunk további három városában, pontosabban tájegységében, pl. Gödöllőn, Veszprémben és Sopronban. Ezekre általában két dolog jellemző: több, néha egymástól távolieső városban működnek, illetőleg meglehetősen heterogén oktatási profilú intézményeket kapcsoltak össze. A teljesség miatt megemlítendő még az is, hogy Budapesten, Kecskeméten, Nyíregyházán, Győrött, Székesfehérvárott, Szarvason és Szolnokon, háromtól-hatig terjedő tagintézményből, főiskolai szövetségek is alakultak.

Készült 1992-ben egy sokat hivatkozott dokumentum, amely a Magyar felsőoktatás 2000-ig címet viseli, s amelyet a Felsőoktatásfejlesztési Tárcaközi Bizottság, számos előtanulmányra támaszkodva állított össze. Ez a kisujnyi vastagságú, spenótszínű füzet nem kevés ellentmondással ugyan, de jól tükrözi ágazatunk fő problémáit, illetőleg vállalkozik a jövő lehetőségeinek felvázolására is törvény vagy akár a tárca állásfoglalása híján. Tükrözi ugyanakkor azt is, hogy ezen bizonytalan talajon mindenütt elindult a változás, a fejlesztés, de az is világossá válik belőle, hogy ezek az utak közel sem egységesek.

Az universitasok és szövetségek szerveződése mögött a jövő felsőfokú oktatási rendszerének keresése, a korszerűbb, hatékonyabb és gazdaságosabb módjainak kialakítása, s remélhetőleg nem a kapható FEFA támogatás, a lemaradás félelme vagy csupán divat áll.

A tervek szerint az ezredfordulóra az egyetemi képzés bázisai legalább 5-8 ezer hallgatót befogadó, területileg integrált, többkarú egyetemek, egyetemi központok lesznek. Ezek akár háromszintű -főiskolai, egyetemi és posztgraduális- képzést nyújtanak, s az oktatás mellett a tudományos élet központjai is lesznek. Következésképpen a cél az ún. tudományegyetemek kialakítása, amely csupán azt jelenti, hogy minden karon és minden szakon a tudományok legújabb eredményeit kell oktatni, amelyet csak úgy és akkor lehet, ha a tanszékeken végzik is a tudományos kutatást. Egyes tervek szerint a magyar tanárképző egyetemi karokon az 1990. évi 13 400 főről a hallgatói létszámot 2000-ig 24 000 főre, a tanárképző intézetekben pedig 11 200 főről 18 000 főre kell emelni.

Feltétlenül meg kell említeni, hogy az universitasok formálásának egyik lényeges, mondhatjuk kardinális kérdése az egyetemes magyar tanárképzés ügye. A tanárképző főiskolák jövőjét a parlament előtt álló két törvény, a közoktatási és a felsőoktatási törvény fogja megszabni. Amennyiben csak az egyetemi szintű tanárképzést teszi lehetővé, sorsuk a kérlelhetetlen átszervezés. Jövőjüket befolyásolja az alapfokú és a középfokú oktatás képzési idejének változtatása is.

Az Észak-magyarországi Universitas

Az Alföld és az Északi-középhegység találkozásánál, időbelileg a török hódoltság során nagy fontosságú iskolavárosok alakultak ki régióinkban, elsősorban Sárospatakon, Miskolcon és Egerben. Miskolcra talán nem annyira tudott, hogy a modern kapitalista ipar kialakulásáig, majd azzal párhuzamosan is, nagy jelentőségű kereskedő- és iskolaváros volt. Felsőfokú oktatás azonban csak századunkban honosodott meg, a 20-as években ide telepítették az eperjesi Evangélikus Jogakadémiát, amelyet az 1949-es törvény megszüntetett. A felsőoktatás terén döntő lépés a műszaki egyetem ide telepítése, illetőleg kialakítása volt. A bánya- és kohómérnöki karok mellett kialakították a gépészmérnöki kart is. A Miskolci Egyetem tulajdonképpen a magyarországi műszaki felsőoktatás egyik legnagyobb hagyománnyal rendelkező intézménye. Alapítása a 18. századra nyúlik vissza, csak a székhelye változott kétszer. Az alapításkor országunkhoz mérten túltervezett műszaki képzés felismerése eredményezte 1979-80-ban a jogászképzés megteremtését. Az egyetem akkori bölcs vezetői felismerték azt, hogy csak akkor van biztos jövője az akkor még Nehézipari Műszaki Egyetemnek, ha nyit más, társadalmilag szükséges egyetemi képzési formák irányába. A jogászképzéssel a lavina menthetetlenül elindult; néhány évvel később megindították a közgazdasági szakemberképzést. Végül 1992-ben társadalmi nyomásra, közel két évi előkészítés után megkezdődött - ahogy mondani szoktuk - a bölcsészképzés, pontosabban mondván a tanárképzés egyelőre csak egyes társadalomtudományi és nyelv-
szakokon. Mindhárom kar először, egy-két évig úgymond intézeti keretekben kezdte el működését elsősorban azért, mert intézeteket az egyetemek is alapíthatnak, karokat azonban csak az ország kormánya. Az új karok létesítésével megváltozott a Miskolci Egyetem

struktúrája és hallgatói összetétele. A hallgatóknak már kevesebb mint 50%-a tanul a három műszaki karon, nagyobb hányad már a három társadalomtudományi ill. humán karon található.

Hallgatói létszámok 1992. október 15-én:

Kar	Nappali	Levelező	Posztgra- duális	Doktoran- dusz	Főisko- lai
Állam- és Jogtud.	744	302	0	6	0
Bánya- mérnöki	369	0	0	6	0
Kohó- mérnöki	231	0	18	6	0
Gépész- mérnöki	1064	6	34	15	118
Gazdaság- tud.	616	210	326	0	20
Bölcse- tud. I. II. é	636	144	0		
Összesen	3660	662	378	33	138

De térjünk vissza még az Universitas tagintézményeihez: A második legnagyobb intézmény az 1948-ban alapított Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola. Az intézmény 30 tanszékén 269 oktató (ebből főiskolai tanár 38, docens 79) oktat 2022 nappali és 850 levelező hallgatót. Az elmúlt években két jelentős épületegyüttessel gyarapodtak, a volt oktatási igazgatósággal és az ún. Almagyar dombon épült természettudományi intézetegyüttessel. Jelentős könyvtárunk, az utóbbi időszakban erősödött a tudományos kutatás, s igyekeztek minél több tudományos fokozattal rendelkező oktatót az intézményhez kötni. Fokozatosan kialakítottak egy olyan jövőképet, amely a főiskolát, fokozatosabb állami támogatással, önmagában is alkalmassá teszi az egyetemi oktatás elkezdésére. Olyan elképzelések is megfogalmazódtak, hogy eleve ide kellett volna telepíteni a régió teljes tanárképzését.

A tanítóképzés 1857-ben indult még a sárospataki kollégiumban s az ún. Felsőfokú Tanítóképzőből 1976-ban létesítették a Tanítóképző Főiskolát. Jelenlegi képzési főprofilja az általános iskolai tanítói, mellette képeznek idegennyelv-oktató tanítói, illetőleg óvodapedagógusi, érték közvetítő és képességfejlesztő pedagógiai szakon is. Jó kapcsolatot ápolnak a szomszédos lengyel, szlovák, kárpátaljai és erdélyi hasonló intézményekkel, Kassán kihelyezett konzultációs központot is fenntartanak. Az Universitas tagjaként, képzési rendszerünk és céljaink fenntartása mellett, szívesen alakítanak úgy oktatási rendszerüket, hogy a tehetséges és a továbbtanulást választó végzettjeik folytathassák tanulmányaikat tanárképző főiskolán vagy pedig egyetemen.

Az Universitas alapító okiratát aláírta a Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola Miskolci Tanárképző Intézete is, hasonlóképpen

mint pl. a szegedi konzervatóriuma. A képzés itt főiskolai szintű és 4 éves időtartamú, egyes hangszerek esetében egyetemi szintű művészképzés is folyik. Az intézet, a hangszeres tanárokon keresztül, erősen kapcsolódik Miskolc zenei életéhez, a Miskolci Szimfonikus Zenekarhoz. Amennyiben a magyar felsőfokú oktatási rendszer, a regionális koncentráció felé tendál, s ha megőrizhetik speciális szakmai kapcsolataikat, szívesen csatlakoznak egy nagyobb egyetemi struktúrához.

Hasonló a szándéka a budapesti Orvostovábbképző Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Miskolci Tagozatának is. Az alapítás, 1987 óta védőnői és gyógytornász szakon folyik főiskolai szintű képzés. A tagozat a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház területén található, itt végzik a hallgatók gyakorlati foglalkozásaikat, s innen adódik oktatóik egy része is. Az Észak-Magyarországi Universitas társintézményeivel lehetőséget látnának profilbővítésre, illetőleg egy szélesebb körű egészségügyi szakképzésre is.

A Miskolci Egyetem szomszédságában működik az 1957-ben alapított MTA Bányászati Kémiai Kutatólaboratóriuma. Az intézet hagyományosan jó kapcsolatát a Miskolci Egyetemmel 1988 óta együttműködési szerződés is szabályozza. Öt kutató vesz részt az egyetem négy tanszékének oktató munkájában, az intézet pedig lehetőséget biztosít egyes hallgatók laboratóriumi munkájához és diplomamunkájuk elkészítéséhez. A Kutatólaboratórium önálló jogállása fenntartása mellett szándékozik csatlakozni a tervezett természettudományi kar munkájába.

A miskolci Herman Ottó Múzeum az 1970-es évek közepétől Észak-kelet-Magyarország legfontosabb közgyűjteménye és társadalomtudományi kutatóbázisa. A múzeumban koncentrálódik a művelődéstörténeti, régészeti, néprajzi, művészettörténeti, s a bölcsészkarai intézetek munkábalendüléséig az irodalomtörténeti és történeti kutatás is. Az intézményt a művelődési kormányzat több mint 10 éve tudományos kutatóhellyé nyilvánította. A múzeumnak hagyományosan jó kapcsolata van a szomszédos országok múzeumaival, egyetemeivel, kutatóintézeteivel, közöttük a hungarológiai intézetekkel. A Herman Ottó Múzeum Művelődéstörténeti és Muzeológiai Intézetként kíván bekapcsolódni az egyetemen folyó Bölcsészettudományi Kar munkájába.

Az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés tagja, a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Akadémiai Bizottsága -szándéka és lehetősége szerint- elsősorban tekintélyével, a régióban betöltött tudományos összefogó és szervezési tevékenységgel kívánja támogatni az Universitas formálását.

Az Észak-Magyarországi Universitas alapító okiratában az aláírók a következő főbb célokat határozták meg: "Az Universitas célja a társuló intézmények oktatási, kutatási, kulturális, gazdasági és szervezeti együttműködésének megteremtése, elmélyítése az egyre több tudományterületet átfogó egyetemi oktatás megvalósítása érdekében. Az Universitas több önálló intézményből, társulással létrejövő intézményi egyesülés, mely több nyelvű oktatást nyújt, oktatói és kutatói jelentős hazai és nemzetközi publikációs tevékenységet folytatnak és eredményes kutatómunkát végeznek... Az Univer-

sítas a jelenlegi karok mellett -a mindenkori lehetőségeitől füg-
gően- további karok létrehozására is törekszik, az európai egye-
temekhez fűződő kapcsolatok erősítése és az észak-magyarországi
régió igényeinek kielégítése érdekében". A távlati integráció cél-
ja az, hogy a régióban működő felsőoktatási és kutatási intézmé-
nyekből egy többkarú egyetem alakuljon ki, amely a humán, a termé-
szettudományi, társadalomtudományi, műszaki, egészségügyi és mű-
vészeti képzés -beleértve az átképzést és továbbképzést is- bá-
zisintézménye legyen. Az integráció során különös gondot kell for-
ditani arra, hogy a társulat intézmények történelmi és kulturális
hagyományai megmaradjanak, meghatározó tényezői legyenek a regio-
nális egyetem arculatának is. Keressük a kapcsolatot a régióban
működő két hittudományi főiskolával (Eger és Sárospatak) is.

A Miskolci Egyetem jelen helyzete és fejlesztésének lehetősé-
ge a legoptimálisabbak országunk bármely egyetemének adottságai
között. E meghökkentőnek tűnő megállapítás igazolása igen egysze-
rű: hagyományosan működik három műszaki (bánya-, kohó-, és gépész-
mérnöki) kar, jó infrastruktúrával, nagy nemzetközi kapcsolatrend-
szerrel. Úgy tűnik, hogy elsősorban a hallgatói létszám csökkenése
miatt -ezek bizonyos szervezeti összevonása- elkerülhetetlenné vá-
lik. A teljes képzési spektrum fenntartása, vagy akár további
szakosítása mindenképpen fenntartandó.

Az Állam- és Jogtudományi Kar közel másfél évtizedes fennállá-
sa alatt stabilizálódott, oktatógárdája kialakult, sőt speciális
helyet foglal el a magyar jogtudományi karok között. A Gazdaságtu-
dományi Kar a legjobb úton halad a stabilizáció és az egyéni ar-
culata kialakítása felé, távlatokban a Miskolci Egyetem egyik leg-
fontosabb oktatási egységévé válik. Az 1992-ben induló bölcsész-
tudományi képzés előreláthatólag még 1994-ben elnyeri a kari joga-
sítványt. Az oktatás remélhetőleg bővül, pillanatnyilag a követke-
ző szakokon folyik képzés: magyar nyelv és irodalom, történelem,
filozófia, szociológia, egyetemi szinten, több nyelv oktatása
egyelőre főiskolai szinten. A jelen és a közeljövő legfőbb felada-
tai a következők: mindent meg kell tenni azért, hogy stabilizálód-
jon az oktatói kar, s gyarapodjanak a főfoglalkozásban Miskolcon
oktató professzorok, docensek és adjunktusok. Azt is megfogalmaz-
hatjuk, hogy most és itt kell kinevelnünk a jövő vezető oktatóit,
így tette ezt például egy évtizede az Állam- és Jogtudományi Kar
is. Remélhetően még ebben az évben eldől az is, hogy az egrí főis-
kola részt vállal-e a tanárképzésben, illetőleg tovább kell keres-
ni a kapcsolatokat a Miskolci Bölcsész Egyesület idevágó oktatási
egységeivel is.

Karnyújtásnyira van a lehetőség a Természettudományi Kar ki-
alakítására. A főiskolai, egyetemi, ezen belül a tanári és a fizi-
kus, kémikus, matematikus stb. szakképzés teljes rendszerét meg-
tervezte 1993 első két hónapjában, a két intézmény vezető oktatói-
ból álló, Páczelt István professzor által vezetett szakértői kö-
zösség. Ennek egy-két éven belüli indítása szinte csak az Egrí
Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola szándéknyilatkozatától, s
talán az idevonatkozó törvények konkrétabb intézkedésétől függ.

Amennyiben az említett főiskola önállóan folytatja tevékenységét, a kart a Miskolci Egyetem önállóan is megteremtheti.

Gondolatokban és beszélgetésekben formálódik egy Művészeti Kar kialakításának lehetősége. Ennek egyik potenciális, szakmai függetlenséget élvező intézete lehetne az Universitas szerződését aláíró Zeneművészeti Főiskola Miskolci Tagozata. (Valamiképpen ide tagozódhatna be az egri zenetanárképzés is.) Véleményem szerint jelentős lépést is jelenthetne a nagyvárosokban működő zenei intézmények (konzervatóriumok) önállósulása, egyéni arculatok kialakítása, mondhatjuk úgy is, a versenyhelyzet megteremtése. - A majdani Művészeti Karban önálló egységként (intézetként) lehetne kialakítani képzőművész- és rajztanárképzést, illetőleg a Miskolci Nemzeti Színházban most darvadozó színészképző stúdiót.

Az Egészségügyi Főiskolai Kar ugyancsak kialakítható még ebben az évtizedben a Miskolcon működő főiskolai tagozat megerősítésével, képzésének bővítésével és továbbfejlesztésével. Az anyaintézmény sorsát, valószínű átszervezését érinti a most az országgyűlés előtt álló felsőoktatási törvény is.

Befejezésül engedtessek meg néhány - általam fontosnak vélt - gondolat (javaslat?): A universitasok nyújtják a legnagyobb lehetőséget a magyar felsőoktatás bizonyos decentralizálására. A jövő nagyobb létszámú egyetemeit, beleértve a további fejlesztéseket is, az ún. "vidéki" nagyvárosokban, Szegeden, Pécsen, Debrecenben, Miskolcon, s még egy-két helyen kellene megvalósítani. Ezekben a nagyvárosokban az élet még elviselhető, a már teljesen elviselhetetlenül agyonterhelt Budapesttel szemben. Az említett városok egyetemeinek kellene elvállalni a szomszédos országokban élő magyarság hazai oktatását, a nappali és posztgraduális képzését is. Ez lehetne az a híd is, amely összekapcsolhatná az anyaország tudományos kutatását a szomszédságban dolgozó tudósokkal.

Radikálisan kell emelni Magyarországon az egyetemeken és a főiskolákon a hallgatók létszámát nemcsak a jelen munkaerőgondok enyhítésére, hanem a kiművelt emberfők számának emelésére, no meg az idevonatkozó statisztikáink javítására. Természetesen fel kell mérni a szakmai arányokat is.

Fejleszteni kell az egyetemek önállóságát, autonómiáját és az egészséges versenyszellem erősödését nemcsak a nagyobb tudomány-
szakok, de akár a sokrétű művészeti, muzeológiai stb. szakok esetében is. Az intézmények autonómiája mellett erősítendő a karok és a tanszékek szakmai önállósága is.

Végül, de nem utolsósorban a jövő koncentráltabb egyetemeinek ún. tudományegyetemekké kell válniuk. Ez alatt azt értem, hogy folyamatosan a korszerű tudományt kell művelniük és oktatniuk. Ezért szimpatikus az az elképzelés, hogy az akadémiai kutatóintézetek közeledjenek az egyetemi tanszékekhez (és természetesen nemcsak Budapesten), s így a tanszékek mind jobban, sőt szervezetteren vállalhatnának részt a tudományos kutatásokban. A tudomány művelésének és oktatásának elválasztása tovább nem tartható fenn!

V.

BESZÁMOLÓ AZ MTA TERÜLETI BIZOTTSÁGAI ELNÖKEINEK,
TUDOMÁNYOS TITKÁRAINAK 1993. MÁRCIUS 11-12-ÉI
MISKOLCI ÉRTEKEZLETÉRŐL

Terplán Zénó

A Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) volt a házigazdája annak a rendezvénynek, amelynek keretében 1993. március 11-12-én az MTA területi bizottságainak elnökei és tudományos titkárai tanácskoztak a MAB-székházban.

Ezeknek a két-három évente -más-más területi bizottság székházában- megrendezésre kerülő értekezleteknek a célja a hosszú- és rövidtávú tervek, problémák megbeszélése, egyeztetése. A márciusi miskolci rendezvényen döntően két téma volt napirenden.

*

Szabó Gábor akadémikus, a Debreceni Akadémiai Bizottság (DAB) elnöke vezette be "A területi bizottságok Universitas Egyesülései" tárgyú témát, s elsősorban arról a Debreceni Universitas Egyesülésről számolt be, amely 1991. július 23-a óta működik néhány fős apparátussal, és a KLTE-t, a DOTE-t, a DATE-t, az MTA ATOMKI-t, továbbá a Református Hittudományi Főiskolát foglalja magába. Az eddigi munka eredményeként, egyfajta minimális programként megvalósult a kölcsönös információcsere, a közös könyvtár-szolgálat, valamint a szakbiológusok képzésének, továbbá a posztgraduális képzési rendszereknek a megtervezése. (Ez utóbbi egy sikeres DAB-pályázat segítségével). A DAB az egyesülés fórumaként segítette és segíti a Debreceni Universitas Egyesülés működtetését.

Hámori József akadémikus, a Pécsi Akadémiai Bizottság (PAB) tagja, a JPTE rektora, s a Magyar Rektori Konferencia jelenlegi elnöke elmondta, hogy a Világbanknak az elmúlt hónapokban végzett felmérése szerint Magyarországon -Budapest mellett- 5-6 nagyobb területi Universitas létesítése tűnik reálisnak. Érdekes, hogy ezek közül ötnek a székhelye pontosan megegyezik az MTA területi bizott-

ságainak jelenlegi székhelyével (egy esetleges győri kezdeményezés jöhet szóba még hatodikként). Háromi József szerint az egyetemek és a kutató intézetek eddig is együttműködtek, s ez a jövőben még szorosabbá fog válni. Jó volna ugyanakkor, ha írásos megállapodásban is rögzítenék az együttműködés részleteit (pl. együttes konferenciák rendezése, küldöldi kapcsolatok, közös bizottságok, tudományos fokozatok szerzésének támogatása stb.). Tartalmilag ugyanis az Universitas magasabb szintű intézmény, amelyben az együttműködő egységek autonóm működése sértetlen marad.

Kovács Ferenc akadémikus, MAB-tag, a Miskolci Egyetem rektora, az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülésről számolt be, összefoglalva először a történelmi előzményeket. Az egyesülési okiratot 1992. október 26-án írták alá, s az aláírók között volt a MAB is. Pillanatnyilag a legnagyobb problémát az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola és a Miskolci Egyetem kialakítandó együttműködésének bizonyos részletei okozzák, amelyeket a MAB ad hoc bizottsága igyekszik feloldani.

Ezután Jobst Kázmér akadémikus, az MTA Orvosi Tudományok Osztályának elnöke, a PAB tagja, a PAB távollévő elnökének képviseletében szólt a pécsi, Telegdy Gyula akadémikus, a Szegedi Akadémiai Bizottság (SZAB) elnöke, a szegedi, és Salánki János akadémikus, a Veszprémi Akadémiai Bizottság (VEAB) elnöke, a veszprémi Universitas Egyesülések törekvéseiről, nehézségeiről, lehetőségeiről. Beszámolóikat a területi bizottságok tudományos titkárai egészítették ki, így Balogh Tibor a SZAB, Czeplédi Béla a PAB, Hlavay József a VEAB és Nagy Aladár a MAB részéről. Az elhangzottakkal kapcsolatban kifejtette véleményét Thész János, a TTT vezetője és Gerencsér Emílné, a TTT főtanácsosa is.

Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök, DAB-tag "A területi bizottságok tisztújítási folyamatának gondolatai" tárgyú bevezetőjében kiemelte a területi bizottságok vezetői közös értekezleteinek a hasznosságát, majd a területi bizottságok 1990. évi választásának változatoságára mutatott rá. Elmondta, hogy a három éves ciklus rövidnek bizonyult. Vagyis úgy kellene lebonyolítani a területi bizottságok három sítú választásait, hogy változás csak ott következék be, ahol az az eddigi munka értékeléséből következően szükséges. Valószínűsítette, hogy az MTA idei közgyűlése tanácsot ad majd erre vonatkozóan. Befejezésül átfogóan szólt a területi bizottságok feladatairól és hangsúlyozta a helyi sajátosságok figyelembevételének fontosságát.

Ehhez a napirendhez is hozzászóltak a területi bizottságok elnökei és tudományos titkárai. Részletesen elemezték az ősszel esedékes területi választások lebonyolítási részleteit, ütemterveit. Mint MAB-elnök és házigazda rövid tájékoztatást adtam a MAB munkájáról és a MAB-székház szerepéről.

Az értekeztet a következő állásfoglalást fogalmazta meg:

- Az újabb területi bizottsági választás -az MTA májusi közgyűlésének irányelveit megvárva- a lehető legegyszerűbben bonyolódjék le, megtartva a demokratikus elv érvényesülését a régió tudományos fokozatosainak közreműködésével.

- A területi bizottságok felajánlják együttműködésüket a szervező Universitas Egyesüléseknek. Az együttműködésekre írásos megállapodás megkötése külön-külön kívánatos.

- A területi bizottságok készek együttműködni az egyetemekkel a jövő felsőoktatási törvényben meghatározásra kerülő feladataik ellátására.

*

A program befejezéseként az értekezlet résztvevői megtekintették a miskolci Herman Ottó Múzeum "A magyar címer ábrázolása a népművészetben" című alkalmi és a "Miskolc története" tárgyú állandó kiállításokat. A kiállításokat Veres László múzeumi igazgató ismertette.

A területi bizottságok vezetői következő tanácskozásának megrendezését a Szegedi Akadémiai Bizottság vállalta.

VI.

BESZÁMOLÓ A MAB MUNKÁJÁRÓL

Terplán Zénó

A Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) -mint ismert- a területi bizottságok sorozatában utolsóként, 1979. november 30-án alakult meg. Gyakorlatilag most zárul le harmadik ciklusa (1979-85 és 1985-90 közötti két ötéves ciklust az 1990-93 közötti hároméves ciklus követte).

A MAB a 25 tagú vezetőtestületén belül 1993-ban 13 szak-, 64 munkabizottság, továbbá egy klubtanács működik. Az 1. táblázat foglalja össze ezeknek a szervezeti egységeknek létszám-adatait a MAB hatáskörébe tartozó három megye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye) bontásában és összesítésben, külön feltüntetve, hogy egy-egy szakbizottságnak hány tudományosan minősített tagja van.

Amint látható a kb. 1200 tagból levontuk a két vagy több esetben szereplőket. Így adódott kerekítve a 850 fő aktivizált északmagyarországi tudományos kutató. Mivel léteznek olyan tudományos minősítettek, akik egyik szak- ill. munkabizottságban se szerepelnek, ez a 850 fő felkerekíthető 900-ra.

Amikor a MAB 1993. évi tisztújítására készültünk, Észak-Magyarországon 369 tudományos minősített lehetett összeszámolni (7 akadémikust, 62 akadémiai doktort, 300 kandidátust). Ez a szám idő közben kb. kerekén 400-ra növekedett. Három év alatt 260-ról nőtt 400-ra, ami lényeges növekedés, köszönhetően a Miskolci Egyetem, az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolai minőségi fejlődésének, továbbá Észak-Magyarország orvosi testületének.

A 2. táblázat mutatja egyrészt a 369 tudományos minősített tudományágankénti eloszlását, továbbá a 3 megye szerinti eloszlását. Ez utóbbi az alapja annak, hogy a MAB vezetőtestületében 6 fő Heves megyének, 2 fő Nógrád megyének jusson, hogy 25-27 fő esetén még mindig megmaradjon a feltüntetett %-os arány.

A 3. táblázat összefoglalja a MAB vezetőtestülete, továbbá a szak- és munkabizottságok által rendezett vitaülések, tudományos rendezvények számát éspedig a három cikluszárás (1985/1990/1993) bontásban és összesítve is. A kerekítve 1500 esemény 15 év alatt évi 100 rendezvényt jelent. Ehhez hozzászámítható az 1984. június 29 óta lebonyolított kerekén 80 klubrendezvény, amely tehát kerekítve 10 év alatt évi további 8 rendezvényt jelent. De ide sorolható a MAB-nak a TMB-t segítő tevékenysége is. Kerekítve 15 év alatt

Elhangzott a MAB 1993. október 29-i ülésén Miskolcon.

55 esetben rendezett a MAB disszertáció-védéseket vagy munkahelyi vitákat (4 esetben akadémiai doktori, 26 esetben kandidátusi védést, 25 esetben munkahelyi vitát). Ez évi újabb 4 tudományos eseményt jelentett. Vagyis összesen évi 112 a MAB-rendezvények száma. Ezeket legtöbbször a MAB-székházban rendezték, de egy-egy eseménynek otthont adott a Miskolci Egyetem, az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, továbbá a 3 megye számos intézménye is (pl. a Mezőgazdasági Szakbizottság csaknem összes rendezvénye a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton zajlott le). Számos nagy jelentőségű (helyi, országos, nemzetközi) tudományos ülés sikerére lehet büszke a MAB 1980-93 között.

A 4. táblázat mutatja a MAB-pályázatok adatait éves bontásban. Az utolsó oszlop összesítése az évi infláció miatt nem mond sokat. Értéke ennek az akciónak a folyamatosság a szakbizottságok aktív eredményeként mind a tudományos témák megfogalmazását, támogatók biztosítását, mind az elbírálás kényes munkáját tekintve. Az elmúlt két évben a MAB "A tudomány támogatásáért Észak-Magyarországon" alapítványának kamatait is fel lehetett használni az arra méltó pályázatok jutalmazására.

A MAB nem folytat tudományos könyvkiadást kezdő tőke hiányában. Ugyanakkor 1981 óta minden évben kiadta a MAB-közleményeket, amelyek az előző évek eseményeit foglalják össze. Mindegyik szám közé tette egy-egy elhangzott előadás vagy pályázat szövegét. Ezek jegyzékét mutatja az 5. táblázat. Ezen kívül négy esetben szerepelt a MAB társkiadóként egy-egy kiadványon. Ezek a következők:

Dorgai László (szerk.)-Fehér Alajos-Szabó József-Turnyánszki János: Cserehát (Ember-Táj-Mezőgazdaság). Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Szövetsége és az MTA Miskolci Akadémia Bizottságának kiadása. Miskolc. 1986. 253 oldal.

Borsy Zoltán-Fehér Alajos (szerk.)-Félegyházi Enikő-Kurucz Gyula-Lóki József: Bodrogköz (Ember-Táj-Mezőgazdaság). HNF Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Bizottságának és az MTA Miskolci Akadémiai Bizottságának kiadása. Miskolc. 1988. 238 oldal.

Aszódi Imre (szerk.): Dr. Ferenczi Sándor (1878-1933) emlékkötet. A Borsodi Orvosi Szemle supplementuma. A miskolci 1987. november 1-2-i emlékülés anyaga. Miskolc. 1988. 86 oldal.

Az egyéni magángazdaságok szerepe és esélyei Magyarországon. A kompolti 1992. november 5-i tanácskozás anyagai. Kompolc. 1992. 162 oldal.

A hároméves ciklus néhány kiemelhető eseményét a 6. táblázat foglalja össze.

Az a tény, hogy a MAB az utóbbi hároméves ciklusban is felsorolhatott eredményeket, az egyrészt az előző két ciklus jó alapozásának, a MAB szervezeti egységeiben foglalkoztatottak, egység-vezetők eredményes munkájának, a MAB-székház néhány dolgozója odaadásának és a MAB-kapcsolatok külső támogatóinak köszönhető.

1. táblázat

A MAB, továbbá szak- és munkabizottságai létszámai megyék szerint
1993 elején

	Észak-Magyarország megyéi			Más	Összesen	Tud. fok.
	Borsod	Heves	Nógrád			
MAB	17	6	2	-	25	25
Állam- és jogtud. Szb.	10	-	-	-	10	21
Államtud. Mb.	18	3	1	2	24	
Polgári eljárásjogi tud. Mb.	16	-	-	-	16	
Bányászati Szb.	19	2	-	1	22	35
Bány. körny.véd-i Mb.	14	-	1	-	15	
Bány. számtech.-i Mb.	13	-	-	9	22	
Bány.-tört.-i Mb.	6	3	1	-	10	
Érc-, ásv.-bány. és előkész. techn. Mb.	12	3	-	-	15	
Geo-Mb.	14	1	1	8	24	
Külsz. szénb.-i Mb.	6	6	1	-	13	
Mélyműv.-i szénbány.-i Mb.	10	1	1	-	12	
Erdészeti Szb.	8	39	5	-	52	3
Erdőgazd. Mb.	6	11	2	-	19	
Műsz.fejlt.-i Mb.	2	6	1	-	9	
Nemz. Park és term.- véd.-i Mb.	-	9	-	-	9	
Okt.-i Mb.	-	5	1	-	6	
Fil.-i, nev.-tud.-i, pol.-i és szoc.-i Szb.	5	6	-	-	11	35
Fil.-i, pol.-i és szoc.-i MB.	21	11	-	-	32	
Nev.-tud.-i Mb.	4	17	7	-	28	
Gépészeti Szb.	17	1	-	-	18	60
Anyagmozg.-i és logisztikai Mb.	12	-	2	1	15	
Automat.-i és inform.-i Mb.	16	2	-	-	18	
Anyagtud.-i és techn.-i Mb.	15	-	1	1	17	
Gépszerek.-tani Mb.	15	1	-	-	16	
Műsz. mech.-i Mb.	10	-	-	-	10	

	Észak-Magyarország megyéi			Más	Összesen	Tud. fok.
	Borsod	Heves	Nógrád			
Kohászati Szb.	14	-	3	1	18	35
Anyagtud.-i Mb.	19	-	-	-	19	
Képlékenyal.-i Mb.	18	-	2	-	20	
Metallurgiai Mb.	14	-	1	-	15	
Közgazdaságtud.-i Szb.	24	3	1	-	28	21
Reg. fejl.-i Mb.	12	2	-	-	14	
Vállalatfejl.-i és gazd.-i Mb.	10	1	1	-	12	
Vállalk.fejl.-i Mb.	15	1	-	-	16	
Matematikai-fiz. Szb.	20	1	-	-	21	14
Fizikai Mb.	7	-	-	-	7	
Matematikai Mb.	13	1	-	-	14	
Mezőgazdasági Szb.	4	20	3	1	28	13
Agrárközg.-i Mb.	3	10	1	-	14	
Állatteny.-i Mb.	4	9	3	-	16	
Növényterm.-i Mb.	1	16	1	-	18	
Szőlészeti és borászati Mb.	-	7	-	-	7	
Nyelv- és irodalomtud.-i Szb.	5	18	3	-	26	28
Irod.tud. Mb.	3	3	2	-	8	
Nyelvtud.-i Mb.	2	15	1	-	18	
Orvosi és biológiai Szb.	26	13	6	-	45	47
Biológiai Mb.	1	28	1	-	30	
Endocrin és anyagcsere Mb.	10	4	1	-	15	
Gastroenter.-i Mb.	23	4	5	-	32	
Gyermekeü.-i Mb.	45	-	-	-	45	
Környezeteü.-i Mb.	9	-	-	-	9	
Mentalhigiénes Mb.	12	-	-	-	12	
Onko-haemato-imm. Mb.	14	2	1	-	17	
Perinatológiai Mb.	19	3	4	-	26	
Sportbiol.-i és rehabil. Mb.	13	-	-	-	13	
Történelemtud.-i és néprajzi Szb.	9	6	2	-	17	23
Néprajzi Mb.	6	3	1	2	12	
Tört.-tud.-i Mb.	7	23	4	-	34	

Észak-Magyarország megyéi Más Összesen Tud.fok.
Borsod Heves Nógrád

Vegyészeti Szb.	31	1	-	-	32	13
Agrokémiai Mb.	8	2	-	-	10	
Analitikai kém. Mb.	16	3	1	-	20	
Korrózióvéd. Mb.	10	-	-	-	10	
Környezetvéd.-i Mb.	15	6	1	-	22	
Vegyip. bizt. -tech.-i Mb.	12	1	1	-	14	
Klubtanács	5	-	-	-	5	3
	765 (63%)	339 (27%)	77 (7%)	26 (3%)	1207	
					<u>-350</u>	
					857	

2. táblázat

A MAB tudományos minősítettjeinek tudományágankénti eloszlása

<u>Tudományág</u>	<u>Fő</u>
állam- és jogtud.	21
állatorvostud.	1
biológia	10
filozófia	13
fizika	4
földrajz	1
földtud.	11
irodalom	15
kémia	13
közgazd.-tud.	21
matematika	10
mezőgazdaság	16
műszaki tud.	138
neveléstud.	14
nyelvtud.	13
orvostud.	37
politikatud.	2
szociológia	6
történelemtud.	23
	<hr/>
	369

Területenkénti eloszlás

Borsod-Abaúj-Zemplén megye	74 %
Heves megye	21 %
Nógrád megye	3 %
Észak-Magyarországon kívül	2 %

3. táblázat

A MAB. továbbá szak- és munkabizottságai néhány adata
1985/1990/1993

Megnevezés	Alapítás éve	Ülések száma	Munkabizottságok mai üléseinek száma		Tudományos ülések önálló vagy társrendezése	Összesen
MAB	1979	12/10/6	-	-	21/27/11	87
Állam- és jogtud.-i	1985	-/6/5	2	4/11/7	2/35/13	83
Bányászati	1980	10/7/5	7	36/25/12	34/49/27	205
Erdészeti	1988	-/1/3	4	-/3/3	-/-/6	16
Filozófiai, nev., pol., és szoc.-i	1992	-/-/2	2	11/7/5	14/7/11	57
Gépészeti	1980	14/10/4	5	55/20/12	52/50/10	227
Kohászati	1980	11/4/4	3	25/8/12	31/22/9	126
Közgazd.-tud.-i	1980	11/9/9	3	56/18/9	25/39/17	193
Mat.-fiz.-i	1992	-/-/1	2	-/-/	-/-/	1
Mezőgazd.-i	1980	15/9/7	4	-/-/1	19/15/5	71
Nyelv- és irod.-tud.-i	1992	-/-/2	2	11/4/5	11/11/8	52
Orvosi és biol.-i	1980	7/5/5	9	19/17/11	25/58/54	201
Tört.-tud.-i és néprajzi	1992	-/-/1	2	10/2/1	4/13/4	35
Vegyészeti	1980	9/3/5	5	30/23/11	27/28/14	150
			50			1504

Megjegyzés:

1. A táblázat nem tartalmazza az időközben megszűnt vagy átszervezett szak- és munkabizottságok adatait.
2. A Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai, a Nyelv- és irodalomtudományi, a Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottságok 1992-ben alakultak, előtte a megszűnt Társadalomtudományi Szakbizottság munkabizottságaiként működtek.

4. táblázat

Adatok a MAB-pályázatokról

Év	Meghirdetett témák	Jutalmazott pályaművek száma	Jutalmazott pályázók száma	Kifizetett jutalmak összege E Ft-ban
1980	5	5	8	21
1981	19	11	20	41
1982	36	6	8	18
1983	29	5	8	20
1984	30	12	21	52
1985	30	11	11	56
1986	51	14	17	100
1987	50	22	36	136
1988	51	20	33	180
1989	65	14	20	142
1990	44	8	15	77
1991	48	8	10	92
1992	45	10	15	190
	503	146	222	1125

5. táblázat

A MAB Közleményei kötetekben olvasható dolgozatok

1. k. (1981) Tisza Miklós-Tisza Miklósné: Az MTA levelező és rendes tagjai Észak-Magyarországról az MTA alapításától
2. k. (1982) Cifka Anna: A MAB székházának átépítési alaprajzai
3. k. (1983) Csongrády Béla: Munkások részvétele a kultúrában
4. k. (1984) Szemes Lajos: A közgazdasági szabályozás és vállalati reagensia
Szalai György: A gabonaprogram megvalósításának helyzete Észak-Magyarország mezőgazdasági üzemeiben
Terplán Zénó-Cifka Anna: A MAB-székház épületének története és a jelenlegi állapotának leírása
5. k. (1985) Földy Ferenc: A Comenius Tanítóképző Főiskola és tudományos törekvései
Szűcs László: A tanárképzés továbbfejlesztése és az ezzel kapcsolatos eddigi kísérletek
6. k. (1986) Nagy Aladár: A tudomány szerepe társadalmi-gazdasági fejlődésünk új szakaszában
7. k. (1987) Bartucz Ferenc-V. Szabó Ferenc: A Bükk Nemzeti Park tájvédelmének tudományos problémái az erdőgazdálkodással, a bányászattal, a mezőgazdasággal, az élővilággal kapcsolatban
8. k. (1988) Hámor Géza: Ipolytarnóc és a Nógrád-Cserhádi terület kutatásának eredményei és jelentősége a hazai földtudományban
9. k. (1989) Bálint Andor: Kompolt szerepe a hazai növénytermesztésben
Debreczeni Béla-Krisztián József: Kompolt szerepe a hazai növénytermesztési kutatásokban
Szabadfalvi József-Bodó Sándor-Horváth István: Múzeumi tudományos kutatások Észak-Magyarországon
10. k. (1990) Szabadfalvi József: Herman Ottó (1934-1914) az alkotó ember
11. k. (1991) Neumann Miklós Ágost: Neumann János (1903-57) munkásságának tudománytörténeti jelentősége
12. k. (1992) Terplán Zénó: Adatok az MTA történetéről
13. k. (1993) Fülöp Lajos: A szülőföld élményvilága Bajza József (1804-58) költői és írói világában
Kovács Anna: Madách Imre (1823-64) a múlt század nagy magyar költője, írója, az MTA levelező tagja

6. táblázat

Néhány kiemelkedő esemény a MAB életében 1990. szept. 28. óta

1990. okt. 18. Neumann Miklós (USA) előadást tartott bátyja, Neumann János munkásságának tudománytörténeti jelentőségéről.
1991. márc. 12. Kosáry Domokos akadémikus, MTA-elnök előadást tartott az MTA jelenéről-jövőjéről a MAB 25. ülésén.
szept.5-okt. 4.
A MAB-elnök és a tud.titkár végiglátogatta a három megye és megyeszékhely önkormányzatának vezetőit.
- okt. 30. Kosáry Domokos akadémikus, MTA-elnök avatta föl a MAB-székházbeli Széchenyi-szobrot (Gulácsy-Horváth Zsolt művét).
1992. febr. 19. Létrejött "A tudomány támogatásáért Észak-Magyarországon" alapítvány (kuratóriumi elnök: Páczelt István akadémikus).
- jún. 16. A MAB-elnök levelet írt Észak-Magyarország 35 országgyűlési képviselőjének az akadémiai törvény érdekében.
- szept. 25.
A MAB balassagyarmati ülésén felszólalt Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök a területi bizottságokról.
- okt. 26. A MAB-elnök is aláírta az "Észak-magyarországi Universitas Egyesülés" okiratát, amellyel kapcsolatos ad hoc bizottság 1993. márc. 22-i és ápr. 30-i ülése megfogalmazta konkrétan az Észak-magyarországi Universitas-szal kapcsolatos állásfoglalását.
1993. márc. 11-12.
A MAB volt a házigazda az MTA területi bizottságai elnökei-tud.titkárai két évenként esedékes értekezletén, amelyen felszólalt Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök és Hámori József akadémikus, a Rektori Konferencia elnöke is.
- máj. 11. A MAB öt előadással mutatkozott be Budapesten, az MTA 1993. évi közgyűlése keretében.

VII.

A MAB FONTOSABB ADATAI 1993-BAN

1993. jan. 6. Megjelent a MAB közlemények 12. száma 134 oldalon, amely a MAB 1992. évi eseményeit, adatait foglalta össze.

1993. jan. 12. Az Észak-Magyarországi Universitas Igazgatótanácsának első ülésén a MAB-ot Terplán Zénó elnök és Nagy Aladár tud. titkár képviselte az ME-n, amelyet Szabadfalvi József egy. tanár, elnök, MAB-tag vezetett le. Az ülésen elfogadták a társasági szerződés módosítását, továbbá a Szervezeti és Működési Szabályzat tervezetét, végül az évi munkatervet.

1993. jan. 19. Kosáry Domokos akadémikus, MTA-elnök számára elkészítette a MAB 1992. évi beszámolóját Terplán Zénó MAB-elnök.

1993. jan. 29. Kosáry Domokos akadémikus, MTA-elnök számára elkészült a MAB 1990-1992 közötti ciklusára vonatkozó beszámoló, amelyet Terplán Zénó MAB-elnök állított össze a szakbizottsági elnökök segítségével.

1993. febr. 3. Az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés vezetői az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán és az egri polgármesternél tárgyaltak. Szabadfalvi József egy. tanár, az universitas igazgatótanácsának elnöke egyben a MAB-ot is képviselte. Az eseményről a "Heves megyei Hírlap" febr. 2-én előzetes hírt közölt, majd febr. 4-én beszámolt az ülésről, megbeszélésekről.

1993. febr. 24. A "Miskolci Egyetem" c. lapban Terplán Zénó MAB-elnök nyilatkozott az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülésről, miután 1992-ben a MAB is aláírta az egyesülési szándékot. Előszörban a MAB szerepéről volt szó az interjúban.

1993. márc. 11-12. Az MTA területi bizottságainak elnökei és tud. titkárai találkoztak a MAB-székházban, amelyen részt vett és felszólalt Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök és Hámosi József akadémikus, a Rektori Konferencia elnöke. A találkozóról részletes beszámoló olvasható a Közlemények más helyén.

1993. márc. 13. A Páneurópai Unió Magyarországi Egyesületének Borsod-Abaúj-Zemplén megyei és miskolci regionális csoportja a MAB-székházban rendezte meg Balsai István Igazságügyi miniszter "Út a közös európai joghoz - Igazságérzet és törvényesség" c. előadását. Az előadásról beszámoltak az országos és a helyi napilapok.

1993. márc. 22 és ápr. 30. Az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés szakmai ad hoc tanácsadó bizottsága két ülésen tárgyalta meg javaslatát az ME, az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főis-

kola és az MKM számára. Az ad hoc bizottságot az ME rektora, Kovács Ferenc akadémikus kérte fel az MKM-mel egyetértésben. Az ad hoc bizottság elnöke Terplán Zénó MAB-elnök, tagjai az ME részéről Szarka Zoltán egy. docens, a HOM részéről Veres László igazgató, az EKTF részéről Nagy Andor tszv. főiskolai tanár, Pócs Tamás tszv. főiskolai tanár, Szücs László tszv. főiskolai tanár, a KLTE részéről Bitskey István tszv. egy. tanár, Orosz István egy. tanár, rektorhelyettes, az ÉMUE részéről Szabadfalvi József egy. tanár, elnök, Tihanyi László egy. adjunktus, üv. igazgató volt. Az ad hoc bizottság állásfoglalását az érintettek figyelembe vették.

1993. márc. 25. A MAB megtartotta 29. ülését a MAB-székházban, amelynek jegyzőkönyve a Közlemények más helyén olvasható. A MAB-ülésről hírt közölt a miskolci "Déli Hírlap" és a "Nógrád megyei Hírlap" márc. 25-i, továbbá az "Észak-Magyarország" márc. 27-i száma. A miskolci "Déli Hírlap" márc. 27-i száma hosszabb cikkben foglalkozott a MAB-ülés universitasok alapításával foglalkozó napirendjével "Sok a bizonytalanság és az ellenállás" című cikkében.

1993. ápr. 1. AZ MTA (a DAB-on belül létrejött) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tud. Testületének elnökét, Kecskés Mihály professzort (GATE) és a Műszaki Tud. Szekciójának vezetőjét, Tarnay Katalin professzort (KFKI) fogadta az ME-n Páczelt István akadémikus, MAB-tag, az ME Gépészmérnöki Karának dékánja; az Informatikai Intézet Igazgatója, Tóth Tibor professzor, továbbá a MAB-székházban Terplán Zénó akadémikus, MAB-elnök. A megbeszélésen a további együttműködési lehetőségekről volt szó elsősorban a műszaki tudományok keretében a MAB által nyújtható segítségekről.

1993. ápr. 3. A Bencés Diákszövetség Kelet-Magyarországi Csoportja a MAB-székházban rendezte meg soros találkozóját. A MAB-tagok közül jelen volt Kovács Ferenc, Tarján Gusztáv és Terplán Zénó volt bencés diák. A MAB működéséről a megjelenteket Terplán Zénó MAB-elnök tájékoztatta. Az eseményről előzetes hírt közölt az "Észak-Magyarország" előző napi száma.

1993. ápr. 6. A MAB 1993-ra meghirdetett pályázati felhívása megjelent a miskolci "Déli Hírlap"-ban és a "Nógrád megyei Hírlap"-ban; ápr. 19-én, 27-én és máj. 8-án az "Észak-Magyarország"-ban; ápr. 28-én a "Miskolci Egyetem" c. lapban.

1993. ápr. 7. Az MTA III. és VI. osztálya a DAB-székházban rendezte meg a Bay Zoltán (1900-92) akadémikus professzor hamvainak hazahozatala alkalmával azt a tud. emlékülést, amelyet Kosáry Domokos akadémikus, MTA-elnök nyitott meg és Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök zárt le, és amelyet Csikay Gyula akadémikus, a III. osztály alelnöke vezetett le. Hat előadás hangzott el. A MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte. Az eseményről beszámoltak az országos és helyi napilapok.

1993. ápr. 22. Az "Akadémiai Hírek"-ben "Észak-Magyarországi jelzések" címen Terplán Zénó MAB-elnökkel folytatott beszélgetés jelent meg.

1993. máj. 5. II. Erzsébet, az Egyesült Királyság királynője MTA-beli látogatásán a MAB részéről Terplán Zénó elnök is résztvevő volt az MTA-székház dísztermében. Az eseményről beszámoltak az országos és a helyi napilapok.

1993. máj. 10-14. AZ MTA 153. közgyűlésén a MAB-tagok közül jelen volt Czibere Tibor, Kovács Ferenc, Kozák Imre, Tarján Gusztáv és Terplán Zénó. A közgyűlés Kovács Ferenc levelező tagot rendes taggá választotta. A közgyűlésre készült "Az MTA beszámolója az elmúlt évi tevékenységéről" tárgyú kiadványban olvasható a MAB 1992. évi működéséről szóló írás, az MTA 3 éves beszámolójában pedig a MAB 1990-92 évek közötti tevékenységének összefoglalója. A közgyűlésről naponta beszámoltak az országos és a helyi napilapok.

1993. máj. 11. Kozák Imre MAB-tag, a MAB-klubtanács elnöke a miskolci városünnepen "Pro Urbe" kitüntetésben részesült, amelyről a helyi napilapok beszámoltak.

1993. máj. 11. Az MTA 153. közgyűlése programjában szerepelt a MAB tud. ülése is a BM Duna Palota Kamara termében, amelyet Berényi Dénes akadémikus, MTA-alelnök nyitott meg, vezetett le és mondta a zárszót. Terplán Zénó MAB-elnök "A Miskolci Akadémiai Bizottság másfél évtizedének küszöbén", Kovács Ferenc akadémikus, MAB-tag, az ME rektora "Az Észak-Magyarországi Universitas Tudományos bázisa", Tóth József MAB-tag, a MAB Vegyészeti Szakbizottságának elnöke "Az MTA Bányászati Kémiai Laboratóriumának kutatási eredményei", Velkey László MAB-tag, a MAB Orvosi és biológia Szakbizottságának elnöke "Gyermekegészségügyi kutatási eredmények Észak-Magyarországon", Palotás Árpád igazgató, "Kutatás-fejlesztési eredmények a Tüzeléstechnikai Kutató és Fejlesztő Vállalatnál" című előadást tartott. Az eseményről hírt közölt az "Észak-Magyarország" aznapi száma.

1993. máj. 27. Az "Észak-Magyarország" c. napilapban Nagy Aladár, a MAB tud. titkára nyilatkozott az USA Kansas állambeli Baker Egyetem és az ME Gazdaságtudományi Karának együttműködéséről, amelynek keretében két professzor: G. Kuehl és S. Dorsey meglátogatta a MAB-székházat is.

1993. jún. 1. Megjelent a MAB Közlemények 13. száma 222 oldalon.

1993. jún. 7. A MAB-székházban került sor a MAB Gépészeti Szakbizottsága Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottsága, az ME és az Észak-Magyarországi Gazdasági Kamara rendezésében Prof. R. Jünnemann "A teljes körű logisztika hatása az ipar, kereskedelem és szolgáltatás struktúrájára"; H. Staudinger (FERROSTAAL Rt.) "A kereskedelmi logisztika fejlesztése" és Prof. A. Németh (Toronto)

"Robotok alkalmazása szerelő rendszerben" c. előadásokra.

1993. jún. 10. Az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülés Igazgatótanácsa az egrí Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán tartotta ülését, amelyen a MAB-ot Terplán Zénó elnök, Kovács Ferenc ME-rektor és Tóth József, az MTA Bányászati Kémiai Kutatólaboratóriumának igazgatója képviselte.

1993. júl. 6. Dél-Hollandia Tartományának királynői megbízottja, S. Patijn és a küldöttség hét tagja látogatott a MAB-székházba Csepregi Csaba Miskolc Megyei Jogú Város főtanácsosa vezetésével.

1993. júl. 20. A MAB szakbizottságainak elnökei, Heves ill. Nógrád megye megbízottjai megkapták a MAB tisztújítására vonatkozó lebonyolítási tervet. A levél tartalmazott a MAB-ra vonatkozóan néhány lényeges adatot, továbbá a tisztújítás utáni legfontosabb teendőt.

1993. aug. 9. Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tud. Testülete, a DAB, a MAB, a Nyíregyházi Főiskolai Egyesület "Alkalmazott informatika" tárgyú Nyári Egyetemének ünnepélyes megnyitóján felszólalt Terplán Zénó MAB-elnök is. Az eseményről beszámolt a megyei napilap.

1993. aug. 10. A TMB megbízását a Magyar Köztársaság Kormánya 1994. jan. 31-ig meghosszabbította. A TMB gépész-tagjául - az MTA-alelnökké megválasztása miatt lemondott Michelberger Pál akadémikus helyére - a MAB-tag Páczelt István akadémikus professzort nevezték ki.

1993. aug. 31. Prof. J. P. Lallemand (Franciaország) meglátogatta a MAB-székházat, ahol Terplán Zénó MAB-elnök tájékoztatta a vendéget a MAB tevékenységéről.

1993. szept. 6- okt. 16. Sor került a MAB szakbizottságainak, Heves ill. Nógrád megye tudományos minősítettjeinek tisztújító üléseire. Mind a 15 egység ülésén jelen volt és felszólalt Terplán Zénó MAB-elnök, ismertetve a MAB elmúlt három éves ciklusának eredményeit, az adott szakbizottság, ill. a megnevezett két megye adatait.

1993. szept. 8. Az MTA Műszaki Tudományok Osztályán belül működő Gépészeti és Kohászati Tudományok Szakcsoport elnökekül Czibere Tibor akadémikus professzort, MAB-tagot választották meg.

1993. okt. 1-2. Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tud. Testülete által rendezett Tud. Ülésen előadást tartott Páczelt István MAB-tag, akadémikus professzor "A végeelem-módszer szerepe a mérnöki munkában" címen és Terplán Zénó MAB-elnök nyitotta meg a tudományos ülés szekció előadásait és vezette le a műszaki szekció tudományos előadásainak vitáit.

1993. okt. 3. A Kínai Vasúti Közlekedési Tud. Akadémia küldöttsége látogatott a MAB-székházba Prof. Ding Pigong vezetésével, ahol Terplán Zénó MAB-elnök tájékoztatta a vendégeket a MAB céljáról, szervezetéről, működéséről.

1993. okt. 8. A Heves megyében dolgozó tud. minősítettek össze-jövetelén, az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola dísztermében - titkos szavazással - megválasztották a MAB további három megyei küldöttjét: Magda Sándor egy. tanárt, a mezőgazdasági tud. doktorát, Nagy Sándor tszv. főisk. tanárt, az irodalomtud. kandidátusát és Orbán Sándor főigazgatót, a biológiai tud. kandidátusát. Az össze-jövetelen részt vett Bócsa Iván akadémikus, a MAB al-elnöke. Az eseményről hírt közölt a "Heves megyei Hírlap" okt. 9-10. száma.

1993. okt. 15. A Nógrád megyében dolgozó tud. minősítettek össze-jövetelén a Nógrád megyei Kórházban, Salgótarjánban - titkos szavazással - megválasztották a MAB két megyei küldöttét: Szabó Zoltán osztályvezető főorvost, az orvostud. kandidátusát és Tamáskovics Nándor ny. igazgatót, a műsz. tud. kandidátusát.

1993. okt. 29. A MAB megtartotta 30. kibővített, tisztújító ülését, amelyen részt vett Michelberger Pál akadémikus, az MTA alelnöke és Gerencsér Emilné az MTA Tud. Testületi Titkársága főtanácsosa. Az ülés jegyzőkönyve a Közlemények más helyén olvasható. A választás lefolyásáról beszámolt röviden a "Heves megyei Hírlap" nov. 6-7-i és 23-i száma, a MAB további terveiről Terplán Zénó MAB-elnök nov. 17-én a "Miskolci Egyetem"-ben és nov. 23-án az "Észak-Magyarország"-ban nyilatkozott.

1993. nov. 11. Az Észak-Magyarországi Universitas Igazgatótanácsának ülésén a MAB-ot Nagy Aladár MAB-tag képviselte az ME-n.

1993. dec. 1. A Borsodi Műszaki Gazdasági Élet 1993. évi 11. számában megjelent Nagy Aladár MAB-tag "A Tudomány Támogatásáért Észak-Magyarországon Alapítvány" c. cikke.

1993. dec. 3. A GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton tartotta meg a MAB vezetősége (Terplán Zénó elnök, Bócsa Iván, Kozák Imre, Orbán Sándor, Szabó Zoltán alelnökök, Újszászy László tud. titkár, Szeghalmi Árpádné gazdasági vezető, Hargitainé Varga Éva adminisztrátor) a ciklus első megbeszélését. Az ülés előtt Fehér Alajos a MAB Mezőgazdasági Szakbizottságának elnöke, kutatóintézeti igazgató ismertette a kutatóintézet történetét és munkásságát, Bócsa Iván akadémikus pedig a laboratóriumokat mutatta be.

1993. dec. 8. A MAB szervező titkára Hargitainé Varga Éva és az adminisztrátor Bogyó Tünde.

1993. dec. 10. A MAB-székházban került sor a miskolci "Bay Zoltán" Logisztikai és Gyártástechnikai Intézet ünnepélyes megnyitására. A sajtókonferencia, majd a Kuratóriumi és Tud. Tanács együttes ülése után, a tulajdonképpeni ünnepélyes megnyitón - amelyet Cser László igazgató vezetett le - Pungor Ernő akadémikus, tárcanélküli miniszter, OMFB-elnök "A Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány" és Kovács Ferenc akadémikus, ME-rektor, MAB-tag "A Bay Zoltán Intézet és a Miskolci Egyetem kapcsolata" c. előadása hangzott el, majd köszöntőt mondott Biszterszky Elemér államtitkár (MKM), Tóth András kabinetfőnök (a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei köztársasági megbízott képviselőjében) és T. Asztalos Ildikó, Miskolc Megyei Város polgármestere. Jelen volt Keviczky László akadémikus, az MTA főtitkára, Geleji Frigyes, az OMFB alelnöke és Terplán Zénó, a MAB elnöke. Az eseményről részletesen beszámoltak az országos és a helyi napilapok.

1993. dec. 14. A MAB szűkebb vezetősége - az illetékes szakbizottsági bírálóbizottságok javaslatai alapján - döntött a MAB 1993. évi pályaműveinek jutalmairól (a részletes beszámoló a Közlemények más helyén olvasható).

1993. dec. 22. A MAB vezetői: Terplán Zénó elnök, Kozák Imre alelnök és Újszászy László tud. titkár - tárgyalt T. Asztalos Ildikóval, Miskolc Megyei Város polgármesterével a MAB-ot támogató Tudományos Alapítvány kiegészítéséről, továbbá a kölcsönös segítség lehetőségeiről.

1993. dec. 28. Az Egeri Püspöki Könyvtár 200 éves jubileumi ünnepén - amelyen Seregély István egeri érsek méltatta az alapító Eszterházy Károly el nem évülő iskola- és könyvtáralapító érdemét, a MAB-ot az EKTF dísztermében Orbán Sándor alelnök és főigazgató képviselte. A bicentenáriumra jelent meg Antalóczi Lajos főkönyvtáros szerkesztésében a könyvtár történetét bemutató 350 oldalas tanulmánykötet. Az eseményről beszámoltak a MTV és a regionális TV híradói, az országos és helyi napilapok másnapi számai.

VIII.

**A MAB SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGAINAK FONTOSABB ADATAI
1993-BAN**

**A MAB ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1993-BAN**

1993. márc. 13. A MAB-székházban tartott előadást Balsai István igazságügyi miniszter "Út a közös európai joghoz - Igazságérzet és törvényesség" címen a Páneurópai Unió Magyarországi Egyesülete Borsod-Abaúj-Zemplén megyei és Miskolci Regionális Csoportja rendezésében.

1993. máj. 4. A szakbizottság "A kábítószer kihívása és a büntetőjog" tárgyú tud. vitaülést rendezett a MAB-székházban, amelyet Horváth Tibor szakbizottsági elnök vezetett le. Bevezető előadást Lévay Miklós, az állam- és jogtud. kandidátusa, egy. docens (ME Bűnügyi tud. Tanszéke) tartott "A kábítószer kihívása és a büntetőjog" címen, amelyhez Nagyné Panyi Mária gyógyszerész (a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Rendőrfőkapitányság munkatársa), Berta László (ugyancsak a megyei Rendőrfőkapitányság munkatársa) és Újváry István (az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének munkatársa) szólt hozzá.

1993. máj. 24. A szakbizottság Polgári eljárásjogi Munkabizottsága a MAB-székházban megrendezte Rózsa Tibor bíró "Eljárásjogi anomáliák a családjogi ítélkezésben" c. előadását. A tud. ülést Novák István munkabizottsági elnök vezette le. Ez volt a munkabizottság 14. ülése.

1993. jún. 10. Bíró György jogászdoktor, egy. adjunktus (ME) "Az értékállandóság biztosítékai a kötelmi jogviszonyokban" c. kandidátusi disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban, amelynek alapján elnyerte a TMB-től az állam- és jogtud. kandidátusa tudományos fokozatot.

1993. jún. 10. Miskolczi Bodnár Péter jogászdoktor, egy. adjunktus (ME) "Hitelezővédelem a társasági és a csődjogviszonyokban - Érdekek közötti kompromisszumok a társaságok megalapításától megszűnéséig" c. kandidátusi disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban, amelynek alapján elnyerte a TMB-től az állam- és jogtud. kandidátusa tudományos fokozatot. A két kandidátusi védésről részletesen tudósított a miskolci "Déli Hírlap" jún. 11-i és az "Észak-Magyarország" jún. 12-i száma.

1993. jún. 20. A szakbizottság elnöke megkapta a tisztújításra vonatkozó lebonyolítási tervet.

1993. szept. 14. A szakbizottság megtartotta 11. kibővített ülését az ME Állam- és Jogtudományi Karának tanácstermében, amelyen először Terplán Zénó MAB-elnök ismertette a MAB és a szakbizottság 1990-93 közötti tevékenységét és eredményeit, majd, miután Horváth Tibor szakbizottsági elnök lemondott tisztségéről, a jelenlévők -

titkos szavazással - szakbizottsági elnöknek választották Gáspárdy László tszv. egy. tanárt, az állam- és jogtud. doktorát. A szakbizottság új titkára: Miskolczi Bodnár Péter, az állam- és jogtud. kandidátusa. A szakbizottság a továbbiakban is szükségesnek ítélte az eddig működő két munkabizottságot, és elnökeiket megerősítette tisztségükben. Az ülésen jelen volt Nagy Aladár, a MAB tud. titkára.

1993. nov. 28. Hosszú súlyos betegség után elhunyt Novotni Zoltán (1931-93), az állam- és jogtud.doktora, az ME intézeti igazgatója, tszv. egy. tanár, az ME Állam- és Jogtudományi Karának dékánja, a szakbizottság alapító tagja. Haláláról gyászjelentés jelent meg az országos és a helyi napilapokban, a "Miskolci Egyetem"-ben.

1993. dec. 17. A szakbizottság megtartotta 12. ülését az ME Állam- és Jogtudományi Karának dékáni tanácstermében Gáspárdy László szakbizottsági elnök vezetésével. Az ülésen megtárgyalták a kiírandó jövő évi MAB-pályázatok témáit, továbbá a szakbizottság munkatervét.

A MAB BÁNYÁSZAI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1993-BAN

1993. febr. 24. Az ISRM (Nemzetközi Kőzetmechanikai Társaság) Magyar Nemzeti Bizottsága a MAB-székházban tartotta ülését Kertész Pálnak, a műsz. tud. kandidátusának a vezetésével.

1993. ápr. 22. "Geológiai és nem geológiai eredetű háttérsugárzás és annak egészségügyi jelentősége Magyarországon" c. előadást tartott Köteles György professzor a MAB-klubban.

1993. júl. 20. A szakbizottság elnöke megkapta a tisztújításra vonatkozó lebonyolítási tervet.

1993. okt. 11. A szakbizottság megtartotta 23. kibővített ülését a MAB-székházban Tarján Iván szakbizottsági elnök vezetésével, amely ülésen először Terplán Zénó MAB-elnök ismertette a MAB és a szakbizottság 1990-93 közötti tevékenységét és eredményeit, majd a megjelentek - titkos szavazással - megerősítették Tarján Ivánt szakbizottsági elnöki tisztségében. Ugyancsak újraválasztották Schultz György szakbizottsági titkárt. A szakbizottság a továbbiakban is szükségesnek ítélte az eddig működő hét munkabizottságot és annak elnökei közül hat esetben megerősítette az eddigi elnököket, a Bányászati számítástechnikai Munkabizottság elnöki tisztségére -a lemondott Takács Gábor helyett- ifj. Balla Lászlót választotta meg.

1993. nov. 16. A szakbizottság Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága társrendezésében került sor az ME-n Prof. G. Schubert (Freiberg) "Előkészítéstechnika és környezeti eljárástechnika - Fém- és műanyag hulladékok előkészítése - Roncsautók újrahasznosítása" tárgyú előadására.

1993. dec. 7. A szakbizottság Bányászattörténeti Munkabizottsága megtartotta 10. ülését az ME Közp. Könyvtárában Zsámboki László munkabizottsági elnök vezetésével, amelyen elhangzott Mándy András tájékoztatója a borsodi szénbányászattal kapcsolatos muzeológiai helyzetről, továbbá Benke László munkabizottsági titkár "Megemlékezés a Szent Borbála napról" c. előadása.

1993. dec. 14. A szakbizottság Geo-Munkabizottsága megtartotta 17. ülését a MAB-székházban Somfai Attila munkabizottsági elnök vezetésével. Programon szerepelt a munkabizottság következő ciklusra vonatkozó munkatervének megbeszélése.

1993. dec. 21. A szakbizottság megtartotta 24. ülését a MAB-székházban Tarján Iván szakbizottsági elnök vezetésével, amelyen elhangzott Pethő Szilveszter szakbizottsági tag előadása "Új tendenciák az energiapolitikában" címen. Ezután a szakbizottság megbeszélte a következő ciklus munkatervét, továbbá az 1994-ben kiírandó MAB-pályázatokat.

**A MAB ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1993-BAN**

1993. júl. 20. A szakbizottság elnöke megkapta a tisztújításra vonatkozó lebonyolítási tervet.

1993. okt. 6. A szakbizottság megtartotta 5. kibővített ülését a Bükk Nemzeti Park felnemeti központjában Kovács Jenő szakbizottsági elnök vezetésével, amely ülésen először Terplán Zénó MAB-elnök ismertette a MAB és a szakbizottság 1990-93 közötti tevékenységét és eredményeit, amelyet Kovács Jenő kiegészített, majd a megjelentek - titkos szavazással - megerősítették Kovács Jenőt szakbizottsági elnöki tisztségében. Ugyancsak újraválasztották Ujváriné Jármay Éva szakbizottsági titkárt. A szakbizottság a továbbiakban szükségesnek ítélte az eddig működő négy munkabizottságot, és annak elnökei közül két esetben megerősítette az eddigieket, viszont a Nemzeti Park és természetvédelmi Munkabizottság élén Bartucz Ferenc helyére Varga József, az Oktatási Munkabizottság élére Tóth József helyére Simon László került. Szóba jöttek további munkabizottságok:

- Erdőrendezési-és felügyelői (elnök: Gaál Sándor)
- Fafeldolgozási (elnök: Ivacs Gábor)
- Vadászati (elnök: Gyenes István)
- Vállalkozói (elnök: Bognár Pál)

Befejezésül a megjelentek meghallgatták Duska József szakbizottsági tag "Az erdő és a természetvédelem kapcsolata" c. előadását. A szakbizottsági ülésről beszámolt a "Heves megyei Hírlap" másnap száma.